

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

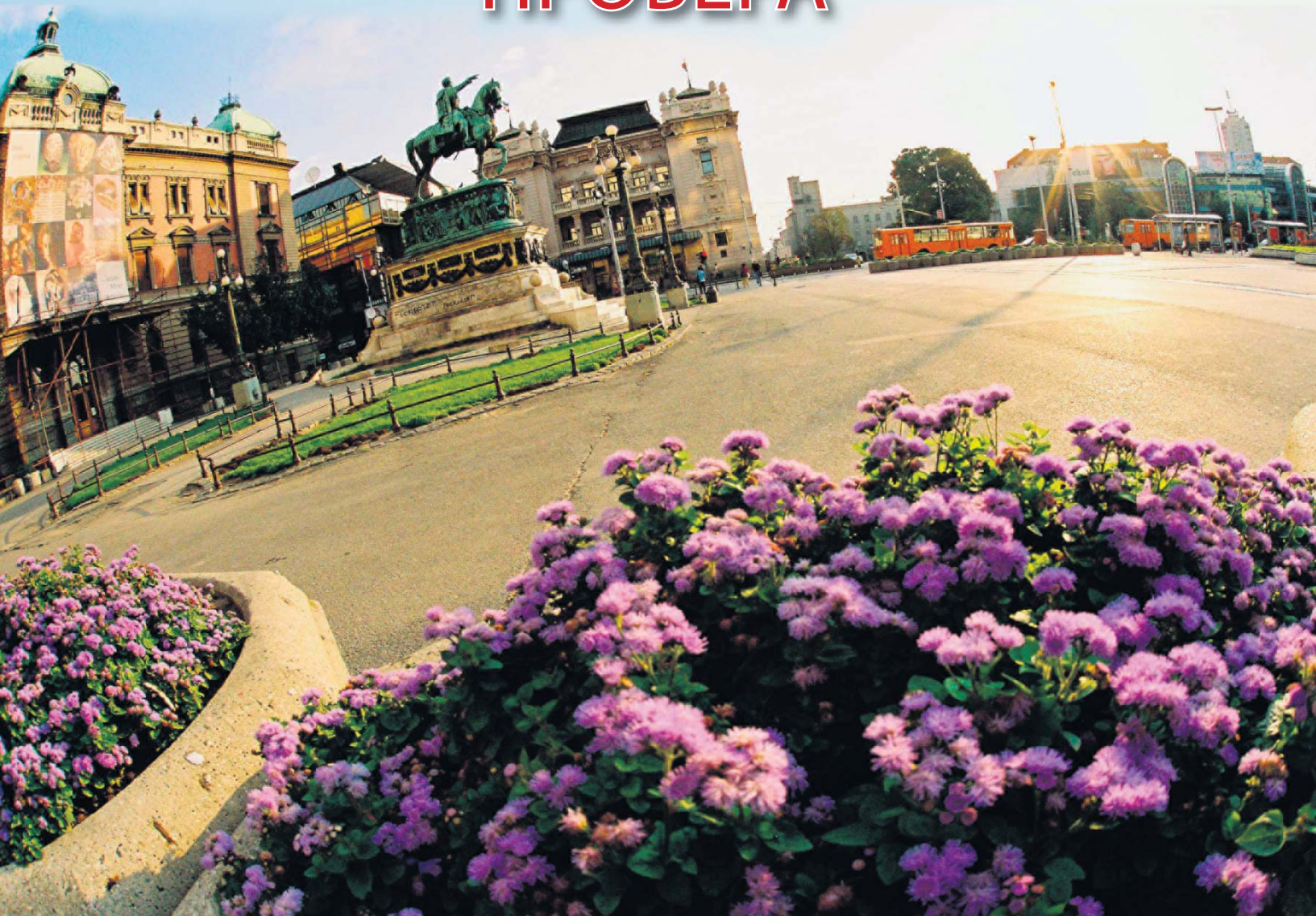
ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: У РФ ПИО завршена провера за системе управљања квалитетом и безбедношћу информација; коначна потврда о добијању сертификата очекује се за месец дана

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

УСПЕШНА СЕРТИФИКАЦИОНА ПРОВЕРА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Премијера несвакидашње представе „Госпође“, у којој наступају искључиво даме старије од 59 година које немају никакво претходно сценско искуство, одржана је 15. марта у Народном позоришту, а затим је публика имала прилику да је види у Мадленијануму 6. априла.

Представа „Госпође“ настала је као део међународног пројекта „One night show“ у којем су поред Србије учествовали и уметници из Пољске, Јужне Кореје и Велике Британије. За режију и текст била је задужена Дара де Лука, а кореограф Александар Илић, као и аутори из остале три земље, магистар је плесног театра и кореографије Лабан конзерваторијума из Лондона.

О представи и првим утисцима разговарали смо са једном од учесница, госпођом Љиљаном Младеновић.

невероватно колико позитивно делујем на друге људе и да им улепшам дан када ме виде. Заиста ме воле, ваљда и зато што сам увек насмејана, иако ми није увек баш све потаман, али кад изађем, оставим своје проблеме у кући – каже госпођа Љиљана.

Након премијере „Госпођа“ у Народном позоришту и наступа у Мадленијануму, у плану је још извођења у мају.

– Требало би да опет имамо наступ у мају, а на премијери у Народном позоришту и касније у Мадленијануму је било дивно. Не можете да замислите колико су то двоје младих људи, Александар Илић и Дара де Лука, успели кроз нас да људе учине срећним. Након извођења су нам прилазили непознати људи да честитају, да кажу како су провели дивно вече. Има ту и сетних момената, а има и духовитих, све из живота. Нијед-

ПЛЕСНИ ТЕАТАР „ГОСПОЂЕ“

Јединствени перформанс

зрелости и искуства

– На аудицију за ову представу отишла сам потпуно неспремна и нисам знала шта да очекујем. Једини услов је био да смо старије даме. Задатак на аудицији био је да свака жена себе представи, и на крају су примили свих нас 10 које смо дошле. Јер, подразумевало се да је свака од нас, која се у овим годинама уопште усудила да се појави на аудицији, своја личност, да је прошла велики животни пут и да има одређена искуства и интересовања. Када су пробе већ почеле, остало је нас осам и заиста смо толико много радили да ја још не могу да се опоравим од тога – са одушевљењем прича Љиљана Младеновић.

Иако ускоро пуни 70 година, како каже, пуна је енергије, агилна, покретна, воли људе и живот, похађала је курсеве керамике, сликања, редовно посећује музеје и изложбе, воли да чита, а о свему ономе што доживи, воли нешто и да запише.

– Ако имате и срце и душу и вољу, а времена у овим годинама свакако имате, можете заиста много тога себи да приуштите, поготово овде у Београду, али људи то не схватају. Кажу ми да је просто

на од нас осам није глумица, али нас је редитељка одлично простудирала и свакој је дала лик из кога ће најбоље извући оно што има – објашњава Љиљана Младеновић.

Најстарија „госпођа“ има 79, а најмлађа 59 година.

– Без обзира на године, јако смо виталне и пуне енергије, и дивно смо се дружиле, што и јесте суштина. Пробе су некада трајале и више од два сата, уз само пет минута паузе. И редитељка и кореограф су нам рекли да би тешко и професионалци издржали два месеца свакодневних проба и толико рада. Ово је заиста изузетно искуство, али није било уопште једноставно са 69 година стати први пут на сцену, и то Народног позоришта. Имала сам толику трему да сам мислила да ће срце да ми искочи. Лепо је то све доживети, али у овим годинама тешко да бих се усудила још нешто у том стилу опет да пожелим – каже нам кроз осмех госпођа Љиљана, али имајући у виду њену велику енергију, није баш успела да нас убеди у то.

В. Кадиф

Фото: Немања Мараш

РФ ПИО – СИСТЕМИ УПРАВЉАЊА У СКЛАДУ СА ЗАХТЕВИМА СТАНДАРДА

Успешна сертификациона провера

Од 7. до 16. априла у Републичком фонду ПИО тим сертификационог тела SGS д.о.о. обавио је проверу система управљања квалитетом (ISO 9001:2008) и сертификациону

планиране системе управљања, као и да су системи управљања квалитетом и безбедности информација способни за постизање циљева проистеклих из политике квалитета.

сертификата из централе SGS у Швајцарској. Сама процедура добијања сертификата траје око месец дана. Сертификат важи три године, а у наредне две године раде се надзорне прове-

вано пет неусаглашености, које ће у наредном периоду бити отклоњене, али је кроз процес провере систем управљања показао потпуну усаглашеност са захтевима провераваног стандарда.

Стално унапређење пословања

У савременим условима пословања управљање системом квалитета и системом безбедности информација једно је од најважнијих питања, и због тога је сертификација веома значајна за Фонд ПИО. Неопходно је да организације раде на унапређењу пословања јер се само тако може остварити дугорочна одрживост, што, када је реч о организацији обавезног социјалног осигурања као што је Фонд, има шири друштвени значај. Уосталом, циљеви стандардизације и јесу рационално пословање, постизање опште безбедности људи и материјалних добара, као и заштите интереса осигураника и корисника.

Провера обављена на више локација

оцену за систем управљања безбедношћу информација (ISO/IEC 27001:2005). Провера за стандард квалитета трајала је до 10. априла, а обављена је у Дирекцији Фонда у Београду, у филијалама у Бачкој Паланци, Крагујевцу, Врбасу, Зајечару, Ваљеву, Бору и у Служби 1 Филијале за град Београд. Оцена за стандард безбедности информација је до 16. априла спроведена у Дирекцији Фонда ПИО, Дирекцији Покрајинског фонда и филијалама Београд, Сремска Митровица, Смедерево, Пожаревац, Панчево, Вршац.

Према речима Марије Балтић, вође Оперативног тима Пројекта имплементације и едукације запослених за примену ових стандарда, циљеви провере били су да се потврди да су системи управљања у сагласности са свим захтевима стандарда ISO 9001:2008 и ISO/IEC 27001:2005, да је организација ефективно применила

– Фонд је најпре добио препоруку за сертификацију система квалитета према захтевима ISO 9001:2008, и очекује се одговор о дефинитивном добијању

ре система квалитета – истиче Марија Балтић.

Вођа Оперативног тима наводи да је у току оцене за стандард безбедности информација констатова-

Коначна потврда SGS у Великој Британији о добијању сертификата за стандард ISO/IEC 27001:2005 очекује се такође за месец дана, колико траје процедура сертификације. И за овај стандард сертификат важи три године, а у наредне две године раде се надзорне провере система безбедности информација.

У наредном периоду, према речима Марије Балтић, наставиће се са интензивним активностима на обезбеђивању примене, на самој примени и на одржавању и развоју система квалитета и безбедности информација, како би се спремно дочекала надзорна провера почетком следеће године. С представником руководства за квалитет и представником руководства за безбедност информација разговараће се о плановима за даље активности и поступање по препорукама сертификационог тела SGS за унапређење система.

Јелена Оцић

Систем управљања показао потпуну усаглашеност

Усвојен попис имовине

На седници одржаној 31. марта ове године чланови Управног одбора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање усвојили су Извештај о редовном попису имовине и обавеза РФ ПИО са стањем на дан 31. децембра 2013. и Извештај о извршењу плана набавки РФ ПИО за 2013. годину.

Редован попис имовине и обавеза Фонда на дан 31. 12. 2013. године обављен је у складу са Правилником о попису имовине и обавеза РФ ПИО. За попис у свим организационим јединицама Фонда образовано је 40 комисија у којима је ангажовано око 150 запослених. Попис имовине и обавеза обављен је у свим организационим јединицама у утврђеним роковима.

Пописом је обухваћена целокупна имовина Фонда, коју чини нефинансијска имовина у сталним средствима у висини од 5,589 милијарди динара и

Са седнице
Управног одбора

финансијска имовина (без стања на текућим рачунима организационих јединица Фонда) у висини од 3,863 милијарде динара.

Директор Сектора за финансијске послове, Иван Мимић, детаљно је информисао чланове Управног одбора о извршеном попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. 12. 2013. у РФ ПИО, са комплетном анали-

зом позиција обавеза и потраживања.

О извршењу плана набавки за прошлу годину чланове Управног одбора известила је Лозица Кнежевић, заменица директора Сектора за правне и опште послове.

На седници Управног одбора РФ ПИО усвојен је и предлог уговора о пословној сарадњи Фонда, Привредног друштва „Златар“ д.о.о. Нова Варош и

Туристичко-спортског центра „Златар“ из Нове Вароши. Према том уговору, РФ ПИО, као власник објекта „Златар“ на Златару, дао је овај објекат на коришћење Туристичко-спортском центру „Златар“ на шест месеци, до 1. октобра 2014. године. Корисник – ТЦЦ „Златар“ обавезао се да ће објекат довести у функцију и оспособити га за рад.

М. Ј.

ПОВОДОМ СМРТИ ЈОВАНА КРКОБАБИЋА,
ПОТПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ СРБИЈЕ И МИНИСТРА РАДА,
ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Комеморативни скуп у Савезу пензионера

У Савезу пензионера Београда одржан је, 24. априла, комеморативни скуп поводом смрти др Јована Кркобабића, потпредседника Владе Србије и министра за рад, запошљавање и социјалну политику. Јован Кркобабић преминуо је у 84. години. Ђуро Перић, заменик председника Савеза пензионера Србије и председник Градске организације пензионера Београда, у опроштајном говору истакао је да ће Савез пензионера наставити снажно и доследно да делује путем којим га је водио дугогодишњи председник.

Др Јован Кркобабић рођен је 27. фебруара 1930. године у далматинском селу Кољане (Хрватска). Основну школу је учио у

Книну. Дипломирао је и магистрирао на Факултету политичких наука у Београду, где је одбранио и докторску дисертацију о организацији система пензијско-инвалидског осигурања.

Каријеру је започео педесетих година на Институту за нуклеарне науке „Винча“. Од 1986. године је радио у Заједници пензијско-инвалидског осигурања земљорадника, у чијем формирању је и учествовао.

Од 1995. године био је члан и председник Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, а 1996. је постао председник Савеза пензионера Србије. Партију уједињених пензионера Србије (ПУПС) форми-

рао је 2006. и изабран је за њеног првог председника 20. марта 2006. године

На парламентарне изборе у мају 2008. године ПУПС је изашао у коалицији са СПС-ом и Јединственом Србијом и добио пет посланичких мандата, а Јован Кркобабић је изабран за потпредседника Владе Србије 7. јула 2008. године.

Спомен-медаљу од УН за изузетан допринос развоју културе добио је 1988. године. Добитник је и Ордена заслуга за народ, признања Црвеног крста Југославије, Плакете града Београда, Грамате СПЦ.

Јован Кркобабић је био чест и добронамеран саговорник „Гласа осигураника“.

Г. О.

Могућност претходне контроле образаца

Завршена пријава података о стажу и зарадама за 2013. годину за запослене и осниваче који су у радном односу у свом предузећу

Послодавци су и ове, као и сваке године, били у обавези да до последњег дана априла предају М-4 образце о стажу, зарадама и плаћеним доприносима за запослене за претходну пословну годину. Пријаве су подносили у филијалама, односно службама и испоставама Републичког фонда ПИО према седишту фирме, а непоштовање законског рока сматра се прекршајем за који су предвиђене новчане казне од 10.000 до 800.000 динара за послодавца, и од 2.500 до 50.000 динара за одговорно лице.

Иначе, 238.666 послодаваца у Србији је било у обавези да за 2012. годину преда образце за своје раднике, али је то учинило свега 135.742 власника фирми. То значи да податке о стажу, зарадама запослених и плаћеним доприносима за своје раднике у 2012. години Фонду ПИО није доставило 102.924 послодавца. Опомене су до сада упућене на адресе 4.462 несавесна власника предузећа, њих 2.997 је после тога извршило своју обавезу, односно предало М-4 образце за запослене у својим фирмама, док се 1.465 послодавца оглушило и на опомене. Против 180 оних који ни на који начин нису одреаговали на опомену из Фонда поднете су прекршајне пријаве.

Догађа се, објашњавају надлежни у Фонду ПИО, и да је послодавац уредно уплатио доприносе за запослене, али није предао доказ о томе, то јест М-4,

тако да у матичној евиденцији о томе не постоје подаци. Иако је предаја образаца М-4 обавеза која послодавце чека сваке године, увек је присутан исти проблем: непотпуна документација и непоштовање рокова. Неажурност послодавца када се ради о евиденцији о зарадама, стажу и плаћеним доприносима радника већ је пословична, мада су ови подаци једини начин за остваривање права запосле-

них на заслужену пензију. Наиме, добро је познато да само са комплетираним образцем М-4 Фонд ПИО има тачну евиденцију о стажу и плаћеним допри-

нетходној години, послодавци могу да обаве и електронски, односно преко сајта Фонда ПИО www.pio.rs. У поступку ове прелиминарне контроле М-4 образаца систем аутоматски проверава податке и указује на грешке. Након такве провере послодавац може да буде сигуран да су припремљени образци исправни и да неће бити враћен са шалтера Фонда када их достави у штампаној форми или на дискети или CD-у. На овај начин послодавци могу само једним доласком да заврше своје годишње обавезе према Фонду које се тичу доставе података о уплаћеним доприносима за пензијско и инвалидско осигурање.

Од априла 2010. године, када је ова могућност уведена, до данас извршена је укупно 20.901 провера М-4 фајлова преко веб портала РФ ПИО, док је 43.594 појединца искористило могућност да на шалтеру Фонда ПИО добије сопствену приступну шифру (пин код), како би сами могли да прате јесу ли им доприноси плаћени.

У Фонду ће сада, пошто је рок за подношење образаца истекао, бити салдирано стање, односно утврдиће се ко је од послодавца ове године „заборавио“ на своју обавезу.

В. Анастасијевић

Од првог маја нове основице осигурања

Од уплате за мај 2014. године важе нове основице осигурања по члану 15 које су у односу на претходни период ниже за 9,35 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Републички фонд ПИО подсећа грађане који сами плаћају допринос за пензије да

могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају.

По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 20.198 ди-

нара, а највиша пет просечних плата, односно 288.545 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 24 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати од 4.847,52 до 69.250,80 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за мај, јун и јул 2014.

Г. О.

Бесплатна правна помоћ

Четврти Дани разговора са Аустријом – саветодавни разговори из области пензијског и инвалидског осигурања на којима грађани који имају део стажа оствареног Аустрији, а сада живе у Србији, могу да добију савете и информације, односно бесплатну правну помоћ, одржани су 8. априла у филијали РФ ПИО у Бору и 10. априла у Служби 1 Филијале за град Београд. Ова пракса се још једном показала као врло ефикасна и вишеструко корисна, а педесетак странака у оба града је од стручњака Републичког фонда ПИО и аустријског Завода за пензијско и инвалидско осигурање (PVA) добило одговоре на своја питања.

У Служби 1 у Београду, која је традиционално домаћин саветовања, као и у Филијали Бор, која је први пут организовала Дане разговора, кажу да је све било веома добро припремље-

Први пут анкета за грађане

Ове године је за међународне саветодавне дане уведена и једна новина – јединствена анонимна анкета коју добровољно могу да попуне грађани који су дошли по савет или информацију. Прву овакву анкету попунило је чак деведесет одсто учесника саветовања са Аустријом, и они су се скоро стопроцентно изјаснили да су веома задовољни одговором који су добили (само један делимично задовољан), љубазношћу запослених, организацијом догађаја и простором у коме је саветовање одржано.

но, да је рад протекао успешно и да су грађани били задовољни што су имали прилику да на тај начин реше свој проблем или добију одговарајући савет.

Међу првима је у београдску Службу 1 стигао инвалидски пензионер Томислав Красић из Вишњице и за свега неколико минута добио је тражено одговоре. Он је у Фонд дошао да покуша да регулише три године стажа у Аустрији и био је веома задовољан прецизним и јасним информацијама које су му пружене, као и самом идејом организовања ове врсте правне помоћи. Стево Јанковић из Београда већ други пут користи овај облик саветовања да би се информисао о условима за остваривање права на пензију. И он је истакао позитивне утиске не само због савета које је добио, већ и због комплетне организације.

**Ј. Оцић
М. Јовановић**

ШТРАЈК ЗАПОСЛЕНИХ РФ ПИО

Заједно до испуњења захтева

Одбор Синдиката запослених у РФ ПИО на својој 29. седници донео је одлуку о ступању у штрајк упозорења, са захтевом да се измени Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату зарада запослених у јавним службама, ради задржавања плата на нивоу од фебруара 2014. године.

Повод за штрајк је смањење плата запосленима у Фонду за 30 одсто од 21. марта 2014. године на основу препоруке Државне ревизорске институције.

Упознат са препорукама ДРИ, синдикат је покушавао да ступи у контакт са Министарством рада, запошљавања и социјалне политике и Министарством финансија, тражећи дијалог ради решења насталих проблема. С обзиром на то да се нико од надлежних није одазвао, на основу одлуке Одбора Синдиката РФ ПИО, 27. марта од 11 до 12 часова одржан је штрајк упозорења, а 8. априла је више од 90 одсто запослених ступило у штрајк, поштујући утврђени минимум процеса рада од 30 одсто.

Према наводима синдиката, разлог за доношење одлуке о штрајку је и знатно пове-

ћан обим посла запослених из основне делатности Фонда, проузрокован спајањем са фондом самосталних делатности, фондом пољопривредника, војним фондом, као и закљученим споразумима са бившим републикама СФРЈ. Такође, запосленима се континуирано додају нови послови ван основне делатности Фонда, наметнути другим законским прописима – судски извршитељи, повезивање стажа уплатом неизмирених обавеза за доприносе, ванредне исплате пензија, израда посебних пензија припадницима МУП-а са АП КИМ, поступци наплате и повраћаја доприноса за ПИО из надлежности Пореске управе, исплата једнократне новчане помоћи по закључку Владе РС и града Београда и многи други.

Како синдикат посебно истиче, запослени су свесни економске ситуације у земљи и не траже додатна буџетска средства, већ да плате остану на нивоу из фебруара 2014. до почетка примене најављене уредбе о платним разредима у јавном сектору. Став синдиката је да су запослени доведени у овакву ситуацију због различитог тумачења

прописа где се Фонд ПИО сврстава, чиме се доводе у неповољнији положај у односу на друге запослене у организацијама обавезног социјалног осигурања.

На састанку Одбора Синдиката РФ ПИО, одржаном 24. априла, донета је одлука о проширењу захтева, којом је тражено да надлежни органи Владе РС преиспитају одговорност менаџмента за настали проблем у вези са исплатом зарада запосленима.

Поред предлога о измени Уредбе, синдикат има и друге предлоге за решење насталих проблема. Преговори са надлежнима су започети, а наставак дијалога и евентуално налажење решења очекује се након формирања нове владе.

Г. О.

ПРИВРЕМЕНА РЕШЕЊА (2)

Уплаћени доприноси услов за пензију

Најчешћи разлози за доношење привременог решења су непотпуни подаци о просечној заради и неуплаћени доприноси

Поред разлога наведених у прошлом броју, најчешћи разлог због којег скоро сви пензионери добијају привремена решења јесте законска обавеза да се износ пензије одреди и на основу зараде остварене у години у којој се одлази у пензију, уколико је осигураник у тој години навршио стаж осигурања. Како је и ову зараду потребно довести у однос са просечном зарадом запосленог у Републици Србији у тој години, то значи да је неопходно да се податак о тој просечној заради објави, као и да послодавац пријави податке о зарадама својих запослених. Обавеза послодавца је да податке о зарадама запослених пријави Фонду до 30. априла наредне године. Из ових разлога, зарада остварена у години у којој се утврђује право не може да се узме у обзир у току те календарске године, него најраније почетком наредне године што условљава доношење привремених решења.

За осигуранике самосталних делатности и пољопривреднике, предуслов за признавање стажа је да су они уплатили доприносе за ПИО и да су о тим уплатама приложили одговарајуће доказе. Важно је нагласити да су сви „самосталци“ и пољопривредници у обавези да уплате доприносе за све периоде обављања делатности, без обзира на то да ли су ти периоди услов за признавање права на пензију. Уколико сви доприноси нису плаћени, а услови за пензију су испуњени на основу плаћеног стажа, доноси се привремено решење које се замењује када се дуг намири, или уплатом, или одбијањем 1/3 месечног износа пензије, у складу са законом. Исту обавезу имају и осигуранци запослени за периоде за које су сами уплаћивали доприносе – продужено осигурање, осигуранци по уговору о спровођењу пензијског и инвалидског осигурања (уметници, спортисти), осигуранци по члану 15 Закона о ПИО и други.

Како подаци који недостају могу да утичу на износ пензије? У зависности од природе података који недостају, могућа је ситуација да је пензионеру урачунат комплетан стаж, али да за поједине периоде нису утврђене зараде и тада се ти периоди у обрачун укључују према законским прописима, а дешава се и да неке периоде уопште није било могуће урачунати у пензијски стаж.

У случају када неки периоди стажа осигурања уопште нису утврђени, прибављање

ових података најчешће доводи до повећања износа пензије јер се увећава укупно утврђен пензијски стаж што непосредно утиче на обрачун висине пензије. Међутим, у ситуацијама када је стаж већ био утврђен, а нису били познати само подаци о зарадама, различити фактори утичу на то какав ће бити коначан износ пензије у односу на онај који је био утврђен привременим решењем.

Како би се ова ситуација боље објаснила, потребно је навести да је Законом о ПИО одређено да се периоди за које нису утврђене зараде закључно са 1992. годином у обрачун

узимају као да је у тим периодима остварена зарада која одговара просечној заради у Републици Србији. Уколико је стварна зарада пензионера била мања од просечне, утврђивање таквих података може да умањи коначан износ пензије, док би код оних са већим зарадама коначан износ био већи од оног по привременом решењу.

У периоду након 1992. године, ситуација је нешто компликованија, али и неповољнија за оне пензионере којима подаци о заради нису утврђени. У тим годинама ови периоди се урачунавају као да је пензионер навршио гарантован износ зараде (од 1994. до 1998. године), износ најниже основице осигурања (од 1. 1. 1999. до 31. 8. 2004. године), односно

Мирослав Мирић

износ најниже месечне основице доприноса (уколико подаци недостају за период након 1. 9. 2004. године). Како су ове основице најчешће ниже (35 одсто просечне зараде запослених у Србији) од стварно остварене зараде, заменом привременог решења пензионер ће, у највећем броју случајева, добити виши износ пензије.

Ако је решење привремено због зараде остварене у последњој години рада, трајање стажа у тој години може да утиче на коначан износ пензије. Иако осигуранци често сматрају да обрачун није правилан, јер се зарада остварена у периоду крајем од годину дана доводи у однос са просечном зарадом у Републици у току целе године, законска формула за обрачун висине пензије узима у обзир трајање стажа, због чега ова примедба није основана. Међутим, како је децембарска просечна месечна зарада виша у односу на зараде из ранијих месеци због тога што многи послодавци крајем године исплаћују бонусе, тринаесту плату, или награђују запослене на други начин, а и номиналне месечне зараде се у току године, по правилу, повећавају, може се очекивати да годишњи лични коефицијент осигураника који је стаж остварио у крајем периоду почетком године, када се доведе у однос са просечном зарадом у току целе године, буде нешто мањи него што би био у случају да је тај осигураник радио свих 12 месеци.

Оваква ситуација је могућа и у некој од ранијих година, а не само у години у којој се остварује право на пензију, а такође је могуће да осигураник буде и у повољнијој позицији због оваквог начина одређивања висине пензије, уколико је у некој години радио, на пример, само у другој половини године.

Ипак, с обзиром на то да се при одређивању висине пензије урачунавају све године у којима је осигураник радио и остварио зараду, не треба преувеличавати утицај коефицијента утврђеног у једној години стажа на укупан износ пензије.

За крај, важно је нагласити да се разлика између коначног износа пензије и оног који је исплаћен рачуна од дана признавања права, тако да ће пензионери који су пензију примали по привременом решењу, по утврђивању коначног износа пензије добити разлику до износа који им је припадао од првог дана.

Мирослав Мирић

Највише се троши на храну

Просечна трочлана породица у Србији прошле године за храну је издвајала 41,4 одсто месечног прихода, показују подаци Републичког завода за статистику. Следе издаци за комуналије, а на ове две ставке потроши се готово 60 одсто свега што просечно домаћинство заради.

На одећу и обућу одлази 4,9 процената, а скоро исто толико (4,5) на дуван и алкохол. О стању наших финансија, али и духа сведочи податак да се за образовање издваја најмање – 0,9 одсто свега што једна породица заради.

Интересантно је да савремена

домаћинства у Србији на рачуне за мобилне телефоне последњих година дају готово колико и за струју, па и више. Према подацима РАТЕЛ-а (Републичке агенције за електронске комуникације), просечан рачун за мобилни телефон у постпејду у 2013. износио је нешто више од 1.660 динара. Под претпоставком да три члана домаћинства имају телефон, тај трошак месечно износи око 5.000 динара. Занимљив је и податак да је у Србији регистровано више претплатника мобилне телефоније него што има становника – на крају 2013. у нашој земљи било је активно чак 9,19 милиона ових корисника. Рекордна је ипак била 2011. година када је у мобилној телефонији било 10,18 милиона корисника.

Дан планете Земље

Поводом 22. априла, Дана планете Земље, у више од 150 земаља света организоване су бројне активности са идејом да се упозори на опасност која прети животу на Земљи услед наглог развоја индустрије и пораста потребе за енергијом.

И у Србији су се многе организације и појединци укључили у акције ширења еколошке свести. Студенти Агрономског факултета у Чачку подсетили су на значај очувања животне средине, а градоначелник Ниша, Зоран Перишић, засадио је дрво испред Градске куће. Суботичко ЈКП Чистоћа и зеленило такође је обележило Дан планете, док је Друштво младих истраживача „Бранислав Букуров“ са Природно-математичког факултета у Новом Саду на свом инфо пулту представило активности усмерене на едукацију студената и средњошколаца у вези са заштитом животне средине. Чланови Регионалног центра за таленте у Врању делили су суграђанима флајере и испитали њихове ставове о нивоу чистоће у граду, а организовали су и предавање посвећено подизању еколошке свести.

Исплата пензија

Исплата другог дела мартовских примања пензионерима из категорије запослених почела је 24. априла.

Пензионери самосталних делатности примиће целе априлске пензије 6. маја. Војни и пољопривредни пензионери ће своје припадност такође примити 6. маја.

Просечна плата у марту 43.452 динара

Просечна нето зарада исплаћена у Србији у марту 2014. износи 43.452 динара. У поређењу са просечном нето зарадом у фебруару ове године номинално је нижа за 1,4, а реално за 1,1 одсто.

Просечна бруто зарада исплаћена у марту 2014. године износи 59.782 динара. У односу на просечну бруто зарату исплаћену у фебруару 2014. то је номинално нижа за 1,7, а реално за 1,4 процента.

Осми КОНТЕХ у Новом Саду

На Факултету техничких наука у Новом Саду почетком априла одржан је осми Сајам пословних могућности и стручних пракси КОНТЕХ.

Овај сајам је место сусрета предузећа из сектора информационих технологија и студената и дипломаца, будућих инжењера, у потрази за стручним усавршавањем и каријером.

Током два дана студенти електротехнике, рачунарства и механике сусрели су се с представницима домаћих и страних ком-

панија које на овакав начин могу пронаћи стручан кадар.

Организатор Сајма, EESTEC – Удружење студента електротехнике Европе, има пуну подршку Факултета техничких наука, Универзитета у Новом Саду, покрајинских секретаријата за спорт и омладину и образовање и културу и Министарства омладине и спорта.

Последњих десетак година Нови Сад је, с више десетина предузећа која се баве софтвером и информационим технологијама, постао прави ИТ центар који има велику потребу за новим стручњацима. То су препознале и градске власти па се и град први пут ове године укључио у организацију КОНТЕХ-а.

Једанаеста Ноћ музеја

Овогодишња, једанаеста „Ноћ музеја“ биће одржана 17. маја и те вечери, од 18 часова до два сата ујутро, своја врата отвориће више од 150 културних установа широм Србије. Посетиоци ће моћи да

погледају поставке у музејима и галеријама у више од шездесет градова и места – Београду, Новом Саду, Сомбору, Вршцу, Суботици, Смедереву, Тителу, Великом Градишту, Ђуприји, Нишу... Први пут у „Ноћи музеја“ учествују Ивањица, Падина и Топола.

У Београду ће бити отворено 75 локација. Први пут ће учествовати и земља партнер манифестације – Турска, чији ће се уметни-

ци представити на простору Калемегдана. Цена улазнице за Ноћ музеја је 400 динара, док ће на дан манифестације карта коштати 450 динара. Једна карта, као и до сада, важи за по један улазак на сваку од београдских локација. Деца до пет година, уз пратњу родитеља, не плаћају улазницу.

Манифестација ће истовремено бити одржана у око 40 земаља Европе.

ЗА ДОСТОЈАНСТВЕН ЖИВОТ СТАРИЈИХ НА РЕЗИДЕНЦИЈАЛНОМ СМЕШТАЈУ

Пројекат о животу, не о бројевима

Више од 70 стручњака из државних институција, државних и приватних домова за старе и представника организација цивилног друштва (ОЦД) које раде са старима, сумирало је, 1. априла, на завршној конференцији, резултате Пројекта за достојанственији живот старијих на смештају у установама социјалне заштите. Једногодишњи пројекат реализовало је удружење Amity у партнерству са Аутономним женским центром из Београда и у сарадњи са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Србије, а уз финансијску подршку Делегације Европске уније у Србији.

Надежда Сатарих из Amity-ја сматра да је пројекат покренуо велику енергију и направио синергију професионалаца који раде са старима, организација цивилног друштва, стручњака из институција система који имају различите улоге и самих старих. У 2013. години Amity је, са партнерима, радио мониторинг људских права корисника домова са циљем да се утврди стање поштовања

Ни близу довољни капацитети

Услуге смештаја у 165 установа социјалне заштите за смештај одраслих и старијих (40 државних и 125 приватних) на годишњем нивоу користи око 15.000 корисника међу којима је највећи број оних са 65 и више година. Капацитети ових установа не задовољавају ни један одсто популације старијих у Србији, те отуда функционишу и нерегистровани приватни домови за старе.

тих права, и да ли су и на који начин у праћење права укључени јавност, организације цивилног друштва и експертске групе. Узорац је био репрезентативан – пет државних, у којима станује 12 одсто, и 15 приватних домова са 22 одсто од укупно смештених у свим установама у Србији. Пројекат је обухватио и два нерегистрована дома. Разговарано је са 232 особе

(161 корисник дома и 71 запослени), а налази су објављени у публикацији која је представљена на шест конференција у различитим градовима Србије. Пројекат је промовисан и на 23 регионалне телевизије.

У оквиру пројекта организоване су обуке за запослене, за старе и за организације ци-

креирањем различитих сервиса за старе – рекла је државна секретарка.

Јоланда Сан Хозе, шеф Делегације ЕУ у Србији, навела је да су резултати и достигнућа пројекта о животу старих у домовима велики јер је успео да промовише спровођење међународних стандарда и про-

цедура у институцијама социјалне заштите, а постигнуто је и свеобухватно побољшање људских права старих.

Према речима Невене Петрушић, поверенице за заштиту равноправности, старији су једна од циљних група које су наведене у Стратегији за сузбијање дискриминације. Она је подсетила да повереник за заштиту равноправности јесте самостално, независно тело, омбудсманског типа, које се специјализо-

вано бави заштитом једног људског права које лежи у корену свих права, а то је право на равноправност. Петрушић је навела да је веома мали број притужби на дискриминацију по основу старосног доба.

– Сигурна сам да су стари и те како изложени дискриминацији. Ова реч је ушла у наш говор, али је људи често поистовећују са другим невољама које нас сналазе, а свака невоља није и дискриминација. Али када имамо притужбу на било који облик дискриминације, ми можемо да реагујемо и спроводимо поступак. Треба више промовисати и идеју међугенерациске солидарности – оценила је Невена Петрушић.

Жарко Шундерић, менаџер Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, подсетио је да је Србија међу најстаријим државама Европе. Он сматра да над статистичким подацима не треба туговати, да је добра вест да ће потребе за резиденцијалним смештајем расти, што је једна нова економија, јер ће таквих установа бити све више.

Из мониторинга људских права корисника домова проистекле су препоруке према самим установама, али и према надлежницама на националном нивоу, око којих су учесници конференције постигли консензус, а подржале су их и 62 ОЦД из Србије.

Јелена Оцић

Невена Петрушић, Бранкица Јанковић и Надежда Сатарих

вилног друштва, и то је, кажу у Amity-ју, само почетак даљег рада. Најболнија тачка је што нема довољно координације између здравствене и социјалне заштите, локалне самоуправе, образовања и других. Надежда Сатарих је нагласила да питање старих људи не може и не сме да буде питање само социјалног система.

Бранкица Јанковић, државна секретарка у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике, истакла је значај теме пројекта.

– Важно је да чујемо како старији суграђани доживљавају смештај у установама, да ли уопште знају која су њихова права. Тренутно је једанаест установа лиценцирано, а рок је две године да се сви пружаоци услуга прилагоде. Циљ нам је да се стандард пружања услуга изједначи увођењем система квалитета, а за то нам треба помоћ, јер неке грешке и недостаци често нису намерни, већ или сами корисници не познају своја права и начин да их остваре, или кадар није довољно стручан. Зато је потребно знање и размена искустава цивилног и државног сектора, али и у широј заједници. У Србији се и даље традиционално стари ослањају највише на породицу, тај модел треба да чувамо, али треба и да помогнемо породицама са најстаријим члановима, што можемо

СА ГЕРОНТОДОМАЋИЦОМ У ПОСЕТИ КОРИСНИЦИМА

И више од помоћи

Служба „Помоћ у кући“ део је радне јединице Дневни центри и клубови у оквиру Установе „Геронтолошки центар“ Београд. Геронтодомаћице и организатори помоћи у кући старају се о задовољавању основних животних потреба укупно 2.715 корисника на 14 градских општина. Цена услуга геронтодомаћице износи 26 динара по сату и већ годинама се није мењала.

Према речима једне од организаторки помоћи у кући, Јелене Хајдер, ова врста услуга пружа се старијим, изнемоглим хронично оболелим особама, које живе у једночланом или двочланом старачком домаћинству, а потпуно су зависне од туђе неге и помоћи. Право на услугу помоћи у кући

Данијела Златковић
и Вишња Ненадић

Данијела
и Радмила Кандић

остварује се преко центра за социјални рад општине на којој потенцијални корисници живи.

– Приоритет при укључењу имају особе које су непокретне или полупокретне, без породичног старања, које немају деце која би се бринула о њима. Због велике потребе инвалидних лица за услугом помоћи у кући, у последње време Центар за социјални рад одобрава право и инвалидним лицима млађим од 60 година. Посао геронтодомаћице је веома сложен и одговоран. Сваки корисник има различите потребе, неки могу сами да обаве један део посла, док други не могу. Наш циљ је да препознамо потребе корисника и да им пружимо неопходну помоћ и подршку. Постоје понекад и неки захтеви који нису у опису посла геронтодо-

ном су телефонском контакту са корисницима, а такође често и сами излазе на терен да испитају њихово задовољство.

– Корисници услуге помоћи у кући су веома задовољни. Има један мали проценат оних који изразе незадовољство пруженом услугом, али уз заједнички договор увек решимо проблем на њихово задовољство – истиче Јелена Хајдер.

Једна од геронтодомаћица службе „Помоћ у кући“, чијој смо посети двома корисницама имали прилику да присуствујемо, јесте Данијела Златковић, која је, откако ради овај посао, имала прилику да буде од помоћи за више корисника.

– Посао геронтодомаћице подразумева набавку намирница и лекова, припрему топлих оброка, одржавање хигијене стана и

одевних предмета, плаћање рачуна, бригу о здрављу корисника и остале услуге које се односе на задовољавање основних животних потреба. Овим послом се бавим већ седам година, са корисницима имам јако добру сарадњу и око свега се договарамо. Свакако да постоји тежина овог посла, често је, рецимо, присутна и деменција, али трудим се да се прилагодим корисницима, а уз разумевање и добру вољу све може да се уради – каже Данијела Златковић.

Једна од корисница, Радмила Кандић, ову врсту помоћи добија нешто више од пет месеци и каже да је услугама презадовољна.

– Моја геронтодомаћица Данијела је више него добра, јако је вредна и савесна, и своје послове увек обавља баш како ваља. Имамо много лепу сарадњу и све иде без икаквих проблема. Пуно ми значи, јер, на пример, ја у овим годинама, иако могу да одем до продавнице, пошто ми је близу, не могу да носим тешко, смета ми оптерећење и одмах се заморим, тако да ми је она од велике помоћи у сваком погледу. Данијела потпуно брине о мени, да ли сам попила лек, да ли ми још нешто треба, иде да ми купи лекове, плати рачуне, а раније сам то све морала сама. Уз то, она тако лепу нарав има, једно је добро створење, које не може другачије ни да буде него само добро и да пружа доброту. А и ја водим рачуна о њој, да је не оптеретим превише, него се увек све договоримо. И госпођа Јелена, организаторка, врло је пажљива, прилежна свом послу,

види се да га веома савесно обавља и да се стварно брине о нама којима је то потребно – прича ова деведесетдвогодишња бака, успут нам дајући савете о здравом животу и уравнотеженој исхрани.

Још једна од корисница о којима брине геронтодомаћица Данијела је госпођа Вишња Ненадић. Ова седамдесетогодишња Новобеограђанка, која је већ деценијама слепа, услугу помоћи у кући користи девет година.

– Презадовољна сам зато што Данијела увек зна како треба и шта треба да уради. Због свог специфичног положаја услугу помоћи у кући добијам пет пута недељно по два сата. Све ми пуно значи, а посебно то што ме Данијела изводи у шетњу, јер ја ни-

сам способна сама да излазим и много ми је важно што могу да се поуздам у њу. Она заиста води рачуна о свему, пажљива је и позитивна и захваљујући њој и могућности да користим ове услуге, ја заиста водим један нормалан живот, колико год је то могуће у оваквој ситуацији. Могу чак и да кувам, јер ми она припреми поврће и све што треба да се очисти, и то ми је главна занимација. Потпуно сам задовољна, јер је ово заиста савршена услуга за нас који смо сами и неспособни. Посао геронтодомаћица је јако деликатан, врло одговоран, али када се људи заиста овако лепо уклопе, онда чак може да буде и лако – каже Вишња Ненадић.

Колико је специфичан рад са слепим корисницима објашњава нам и Данијела.

– Код госпође Вишње мора посебно да се води рачуна о свим детаљима, о томе да све буде баш на свом месту, да би могла да се снађе када је сама, да кад пружи руку нађе оно што тражи, али за све ове године смо се потпуно упознале и све одлично функционише. Морам да нагласим да је она јако добра корисница и по томе што радо усваја оно што јој се препоручи, а то је у њеној ситуацији врло битно – истиче Данијела Златковић.

Госпођа Вишња већ годинама живи сама, са пријатељима је у сталном телефонском контакту, али нису често у прилици да се посећују, па јој је геронтодомаћица заправо најчешће друштво и свакако много више од саме помоћи.

Весна Кадиф

ОДРЖАНА СЕДНИЦА ИЗВРШНОГ ОДБОРА САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Припреме за изборе

На недавној седници Извршног одбора Савеза пензионера Војводине усвојен је Извештај о раду Савеза у 2013. години и Финансијски план и Програм рада за 2014.

Говорећи о плану рада за ову годину, Милан Ненадић, председник СПВ, истакао је да ће Савез и даље пратити кретање пензија и других фактора који

на бесплатну рехабилитацију и по другим питањима.

Ненадић је истакао да ће Савез и даље од донација помагати социјално најугроженије пензионере, као и рад својих градских, општинских и гранских удружења. Биће дотиране и културно-уметничке и спортске манифестације – смотре пензионерских хорова, рад сек-

шире јавности о свим питањима пензијског система, пензијско-инвалидског осигурања, и о социјалном положају корисника пензија.

На седници Извршног одбора донета је и одлука о покретању

поступка за конституисање новог сазива Скупштине СПВ и за избор у органе Савеза, а утврђени су и кандидати за председника и потпредседника.

Драган Кораћ

утичу на реалну вредност пензија и о томе информисати надлежне институције и јавност, да ће пратити рад институција у вези са реформом пензијског система и предлагати мере побољшања здравствене заштите пензионера. СПВ ће наставити и добру сарадњу са Покрајинским фондом ПИО и филијалама око упућивања пензионера

ција удружења, међуопштински сусрети и обележавање важних датума. СПВ ће и убудуће снабдевати чланове огревом и намирницама и информисати их о условима колективног осигурања пензионера.

Као један од важних задатака Ненадић је истакао сарадњу са средствима информисања ради обавештавања пензионера и

ЈУБИЛЕЈ СПЕЦИЈАЛНЕ БОЛНИЦЕ „ЧИГОТА” НА ЗЛАТИБОРУ

Пола века у служби здравог живота

Отварањем изложбе фотографија и докумената о Специјалној болници „Чигота” отпочело је обележавање 50 година постојања ове специјализоване здравствене установе. Бројним и разноврсним

акцијама уједно се обележава 25 година рада у оквиру Програма за мршављење „Чигота” и 10 година сарадње са корисницима услуга из Руске Федерације.

Фотографије и остали документи сведоче о значајним

догађајима од оснивања до набавке медицинске опреме и доласка првих пацијената, али и о данашњем изгледу реномиране болнице. Аутор изложбе је Мирјана Црнчевић, која је за припрему изложбе користила

грађу из богате архиве јединствене медицинске установе.

Специјална болница за болести штитасте жлезде и болести метаболизма на Златибору успешно се бави и лечењем гојазности и дијагностиком, лечењем и рехабилитацијом повреда локомоторног система. Јединственим програмом за мршављење „Чигота” привлачи госте из некадашњих југословенских република, али и целе Европе, а поред тога има још два репрезентативна програма: дијететско-рекреативни програм за старије и програм за превенцију и лечење гојазности код деце и адолесцената.

Недавно је судском одлуком власништво над Специјалном болницом „Чигота” враћено Републичком фонду ПИО.

М. Павловић

КРАГУЈЕВАЦ

Хуманитарни бал за помоћ деци

У организацији Кола српских сестара у крагујевачком хотелу „Шумарице” одржан је други хуманитарни бал под мотом „Због деце смо овде”. Средства прикупљена од продаје карата и других облика донација намењена су за помоћ у лечењу болесне деце.

У овогодишњем програму хуманитарног бала учествовали су Студентски културни центар и академски ансамбл „Светозар Марковић”, Центар за неговање традиционалне културе „Абрашевић”, оркестар удружења „Крагујевац концерт” и солисти Предраг Обровић, Гордана Величковић и Тамара Репановић. Хуманитарном балу присуствовале су и чланице Девојачког кола.

Први хуманитарни бал у овом граду одржан је још давне 1834. године. Због тога је месни одбор Кола српских сестара Крагујевца одлучио да оживи овај вид културног окупљања и при том помогне онима којима је то најпотребније, деци. Чланице Кола улажу много рада и љубави да би, заједно са поштоваоцима и пријатељима удружења, реализовале значајне акције у којима учествује све већи број Крагујевчана.

М. Сантрач

ИВАЊИЦА

Јефтинији превоз за најстарије

Захваљујући доброј сарадњи са чачанским Саобраћајним предузећем „Аутопревоз”, Удружење пензионера у Ивањици обезбедило је за своје чланове 70 одсто попушта за превоз на свим релацијама на подручју Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине и Македоније.

У ивањичком Удружењу пензионера кажу да попуст важи за повратну карту или карту у једном правцу, а то ће омогућити да најстарији могу чешће да путују, чувајући свој кућни буџет. Чланови удружења, без обзира на године и висину пензије, повластицу за превоз могу да користе уз посебну карту са фотографијом.

– Најстарији су уједно и најредовнији путници на свим градским и приградским линијама, али и у међуградском саобраћају, па чачански аутопревозник својим путницима из Чачка и околине већ годинама обезбеђује разне повластице. Сада и ивањички пензионери могу да путују плаћајући само 30 одсто од укупне цене карте на било којој релацији – рекао је Александар Јањић, менаџер продаје „Аутопревоза”.

М. П.

Сеоске жене најсиромашнији део друштва

У Краљевцима, селу у румској општини, недавно је одржана трибина посвећена женском активизму као једном од начина да жене учешћем у јавном животу помере стандарде свог живота и статуса. На трибини, којој су присуствовале Весна Шијачки, директорка Покрајинског завода за равноправност полова, и др Јелена Арсенијевић, било је речи и о конкурсима и субвенцијама које покрајинске институције креирају за унапређење положаја сеоских жена.

Све је почело приказивањем документарног филма о мешкаркама у Арадцу, о Словакињама које су испуниле животни сан да свирају, успевајући то и поред свакодневних послова на селу.

– Сеоске жене су најсиромашнија друштвена група. Многе жене, посебно са села, никада у животу не остваре приход, онај прави, да им се углађује новац на њихов рачун. Већина жена никада није имала било какву обуку, нити су путовале. Женама није место само у кући, како многи сматрају. Требало би да учествујете тамо где се одлучује, а не само тамо где се ради – рекла је учесницама трибине Весна Шијачки.

У Војводини постоји више од 300 удружења сеоских жена. То је покрет који чини да жене постану видљиве и решене да промене свој живот и живот својих породица.

– Желимо да охрабримо жене да изађу на тржиште, да охрабримо женско предузетништво на селу. Све што буду радиле у удруже-

њу, када га формирају, то треба да буде за све жене у селу, да би свима живот био бољи и квалитетнији – истакла је директорка Покрајинског завода за равноправност полова.

– Одлучиле смо да формирамо удружење како би се жене ангажовале и на другим пољима, а не само у кући. Показале смо да можемо да се организујемо и договоримо, јер се велики број жена окупио на прослави Осмог марта. Имамо жеље и идеје, а од месне заједнице и обећања да ћемо добити просторију за наше активности – рекла је Славица Степановић из Краљеваца.

Учеснице трибине су с поносом представиле иницијативу да са поклонима оду у Дечје село у Сремској Каменици. **Д. Р.**

У НОВОМ САДУ ОТВОРЕНА ИКТ КЛАСТЕР АКАДЕМИЈА

Одговор на захтеве тржишта

Прва Академија информационо-комуникационих технологија (ИКТ) отворена је у Новом Саду. Полазници ове академије ће кроз обуку, специјализоване курсеве и практичан рад стицати знања и вештине који ће им омогућити да лакше дођу до посла. Предвиђено је да се прва група од 40 полазника током шест месеци оспособи за рад на пословима за којима тренутно постоји највећа потражња, као што су веб девелопер, администратор базе података, девелопер за мобилне апликације и други.

Свечаном отварању Академије присуствовали су Мирослав Васин, покрајински секретар за привреду, запошљавање и равноправност полова, Маријана Дукић Мијатовић, шеф Канцеларије за локални економски развој града Новог Сада, Сузан Кутор из УСАИД-а и Милан Шолаја, директор Војвођанског ИКТ кластера.

Маријана Дукић Мијатовић је истакла сарадњу локалне заједнице, Новосадског

универзитета и међународних институција, а Милан Шолаја је нагласио да је ова академија одговор на све већи недостатак ИТ кадрова, и да ће на овај начин послодавци за кратко време добити квалитетне и стручне сараднике. Јер, више од половине предвиђених нових радних места у области науке,

технологије, инжењеринга и математике су рачунарске професије, па је потреба за ИТ стручњацима велика и сви који поседују тражена знања брже дођу до посла.

Пројекат ИКТ кластер академије, уз финансијску помоћ УСАИД-а, спроводи Војвођански ИКТ кластер. **Д. Корћ**

Успорите животни часовник

Да би се успорило старење, у свакодневне навике морају се увести одређене промене у односу на доба кад смо били млађи. Ако будете истрајни, осетићете разлику.

Метаболизам је нешто што се с годинама мења, односно успорава, тако да наш организам није више у могућности да лако сагори вишак унетих калорија као некад. Због тога су и промене, бар код већине, у телесној тежини о којој треба изузетно водити рачуна. Вишак од преко 10 килограма представља ризик, нарочито ако су најочљивије промене око струка. Јако је важно где се наша тежина нагомилава на телу. Здравствени ризици су већи ако је тенденција да се вишак килограма таложи око трбуха, за разлику од бокова и бедара. Трбушна масноћа похрањена је дубоко испод коже око трбушних органа и јетре, и уско је повезана с дијабетесом.

Да би се то избегло, најбоље је смањити унос висококалоричне хране и увести, чак и ако то раније није била пракса, лагане вежбе и свакодневну шетњу од бар 30 минута.

Правилна исхрана је такође нешто чиме можемо успорити старење. Треба да научимо да

разликујемо храну са добрим и лошим масноћама. Добре масти, као што су мононезасићене масти, вишеструко незасићене масти и омега 3 масне киселине, корисне су за нас јер смањују холестерол и ризик од срчаних болести. Такозване здраве масти имају велику улогу код

расположења и менталне снаге, у борби против умора, па чак и код контроле телесне тежине.

У старијим годинама исхрану обавезно треба допунити уношењем витамина Е (пшеничне клице, тј. уље пшеничних клица, јаја, ораси, лешници, бадеми, семе сунцокрета, хладно цеђена

биљна уља – маслиново, кукурузно, сојино, спанаћ) и витамина Це (паприка, броколи, агруми – грејпфрут, мандарина, наранџа, лимун, и кисели купус), као и намирницама богатим бета каротином који се налази у скоро сваком воћу и поврћу. Витамин Бе12 (морски плодови, риба, млеко, ферментирани сиреви, џигерица, бубрези, месо, јаја) веома је потребан људима старијим од 60 година, јер његов недостатак може да доведе и до деменције. Ако неко и није љубитељ рибе, треба је увести бар једанпут недељно у мени, наравно, добро би било и чешће. У исхрани се препоручују житарице које садрже биљна влакна.

Не треба заборавити ни калцијум, толико потребан за чување костију, које с годинама губе на еластичности и чврстости. Опасност од остеопорозе је већа код жена, али је честа и код мушкараца.

Затим, радите на себи, на свом менталном склопу. Избегавајте стрес, дружите се са старим пријатељима, али и стичите нове. Будите активни. Нађите неки хоби, макар то било и уређење баште или балкона. Идите на неки курс (има доста бесплатних обука за старије од 65 година), научите нешто што вам је било жеља у младости, на пример, сликање, израда грнчарије, накита... Бавите се јогом или бар решавајте укрштене речи.

Добар сан је такође веома важан, његов значај расте с годинама. Зато научите да се опустите, промените навике кад је спавање у питању.

Сведоци смо да се уз напредак медицине, али и уз промене навика, продужио и животни век људи на нашој планети. Битни фактори који су на то утицали јесу исхрана, стандард и начин живота, брига о здрављу. Знамо да је, захваљујући азијској кухињи и животним навикама, Јапан на водећем месту у свету по дугочекности. А, према подацима из последњег пописа, и у Србији је 2011. године било 167 особа старијих од 99 година. Дакле, уз мало труда у промени начина живота и навика из младости, може се бити здравији, задовољнији и дугочекнији.

Припремила
Софија Доминиковић

Здрав колач

Састојци: 2 јајета, 80 г шећера, 180 г брашна, 40 г печених пшеничних клица, пола прашка за пециво, мало соли, мало соде бикарбоне, чаша немасног јогурта, 100 г вишања, 100 г боровница, 4 кашике маслиновог уља.

Начин припреме: умутити јаја, додати шећер, уље, јогурт. Лагано мешајући додати брашно са прашком за пециво, содом бикарбон, со. Кад се умути, додати вишње, боровнице и клице уз лагано мешање кашиком. Сипати у подмазан мањњи плех или у калупе. Пећи у рерни загрејаној на 200 степени око 25-30 минута да добију лепу боју.

СИРОМАШТВО СКРАЋУЈЕ ЖИВОТ

Није свеједно

„Деца су ми румена и дебела“, памтимо реченицу једне суграђанке, из 1993. године, као добар опис квалитета живота и исхране у време када смо се давили у брашну, кући довлачили џакове, месили „лудо“ тесто, размењивали рецепте за домаћи еурокем, са брашном (опет) и млеком у праху.

Тада је било важно снаћи се и преживети и били смо срећни што нам је то полазило за руком. По коју цену, тек смо накнадно откривали и надаље откривамо.

Беспарица и оскудица саме по себи су, наравно, лоше, штетне, нездраве, а у комбинацији са стресом убитачне. Колико само година живота украде стална неизвесност, немање, свакодневно буђење са бригом како да се прегура још један дан.

Тачна рачуница није могућа, али оно што се зна или наслућује довољно је поражавајуће и крајње узнемирујуће. У земљама попут САД, где постоје услови за озбиљније бављење овом врстом здравствене статистике и демографије, веза између имовног стања и животног века непобитно је установљена.

„Сиромаштво је смртна пресуда“, посведочила је јесенас, како су пренели медији, за говорницом надлежног поткомитета Сената САД Сабрина Шредер, у саслушању иницираном алармантним подацима о растућем јазу у очекиваној дужини живота између појединих делова земље.

Шредерова је била позвана да изнесе своје искуство као становница округа Мекдауел у Западној Вирџинији, једног од најсиромашнијих у Сједињеним Државама. Просечан приход по домаћинству једва

прелази 20.000 долара, очекивани век мушкараца је 64 године, а жена 73.

Колико је то мало, јасније је кад се упореди са демографском сликом округа Ферфекс, у суседној Вирџинији, где домаћинства у просеку располажу са 107.000 долара, а мушкарци статистички могу да очекују да ће живети 82 године, жене чак три више, подсетио је недавно „Њујорк тајмс“.

Као Шведска и Ирак, а у питању су две савезне америчке државе. Међутим и у самом Вашингтону, на растојању од неколико станица подземне железнице, животна кривуља има стрмовит пад од чак седам година. Још невероватнији је случај Њу Орлеанса.

Како је сликовито предочио Стивен Волф са Комонвелт универзитета у Вирџинији, „беба рођена у поштанском броју 70112 живеће 25 година дуже од новорођенчета из броја 70124“. У деловима Бостона и Балтимора краћи је животни век него у Етиопији и Судану, рекао је Волф, наводећи још неке запањујуће раскораке.

Лош индикатор је и чињеница да је код женске популације Мекдауела забележен пад од две године у претпостављеном трајању живота, док је истовремено у Ферфаксу регистрован раст од пет година. При том није у питању изузетак. У 43 одсто округа, претежно на руралном југу и на западу земље, од 1990. до 2008. повећана је смртност жена нижег образовања.

Веза између образовног нивоа и здравља и дуговечности лако је видљива. Школовани добијају боље послове, више зарађују

и живот им пружа све погодности које сиромашнима ускраћује или одузима. Осим тога, образованији имају већи приступ информацијама, бољу здравствену културу, више брину о квалитету исхране, физичкој кондицији, редовно посећују фитнес центре. Новац и знање дају им статус и чине их привилегованим, омогућујући им да живе не само боље, већ и дуже.

Они други, на супротном крају класног спектра, пуше у знатном већем проценту, немају ни новца ни могућности за нешто боље од брзе хране, због тога су склонији гојазности, а због гојазности су мање физички активни, самим тим подложнији читавом низу болести, дијабетесу, високом крвном притиску, срчаним сметњама, депресији. И поврх свега ту је непрекидни стрес. Неко је сва та ланчана дешавања у организму прикладно назвао физиологијом сиромаштва.

И онда се такав живот прерано заврши, а статистика показује како се људски век продужава, док економска калкулација, на бази такве статистике и претеће празних фондова, препоручује померање старосне границе од 65 година као услова стицања права на здравствено и социјалне бенефиције.

То није фер, говоре они који су упознати са суштином ствари. Неједнакости се продубљују, животни век у САД је 79,8 година (74 у Србији, исто као у Албанији и Румунији, податак СЗО за 2013), али погуран је захваљујући боље плаћенима који су дуговечнији. Постоје студије које то јасно потврђују. Данас мушкарац од 65 година може да рачуна на шест година дужи век него његов вршњак пре три деценије. То се, међутим, односи само на припаднике горње половине платежне лествице. Код оних доле, разлика, односно продужење, износи тек 1,3 године.

Д. Драгић

Материјални услови и образовање утичу не само на то како ћемо живети, већ и колико дуго

У КРАЈИНСКИМ СЕЛИМА РЕГИСТРОВАНО 12 ХРАНИТЕЉСКИХ ПОРОДИЦА ЗА СТАРА ЛИЦА

Нашли дом и љубав

Иако број хранитељских породица које се старају о деци у Србији расте, нема много оних који су спремни да удоме старе и болесне особе. Центар за социјални рад у Неготину већ двадесетак година кроз породични смештај остарелих лица спроводи овај вид бриге о угроженим категоријама друштва, у сарадњи са породицама у сеоским срединама. Реч је о људима који испуњавају све прописане услове за бављење хранитељством и који после едукације добијају статус хранитеља. Једна од 12 таквих у Крајини је породица Слободанке Симић из Чубре.

– Остала сам без посла, касније и без родитеља, и то ми је тешко пало. Навикла сам да бринем о њима. Породично домаћинство и село нисам желела да напустим и определила сам се за хранитељство, мотивисана љубављу према старијим особама и потребом да бринем о њима. Овим племенитим позивом бавим се пет година. О корисницама, а имам их четири, што значи и пун капацитет једне хранитељске породице, бринем готово 24 сата дневно. Са њима сам стално и ништа ми не пада тешко – каже педесеттродошња Слободанка Симић, која уз све обавезе које има увек нађе времена да са женама у домаћинству попије кафу, подели топлу и утешну реч.

– Породични смештај остарелих лица је још један вид бриге који је Центар за социјални рад у Неготину организовао за

У насељима општине Неготин већ неколико година у породичном смештају збринуте 26 одраслих и болесних особа о којима брину хранитељи

Слободанка Симић, хранитељка, и Славица Вујаковић, социјални радник, са једном од жена у домаћинству у Чубри

угрожене категорије, остарела и болесна лица без породичног старања. Циљ породичног смештаја одраслих особа јесте одржавање или побољшање квалитета живота ових људи. Старим и болесним лицима смештајем у хранитељску породицу обезбеђују се услови који највише подсећају на претходне животне прилике и у складу су са њиховим потребама и навикама. Таква лица у породици хранитеља остају, заправо, у својој познатој средини, што им оставља могућност да задрже старе навике. Од 12 хранитељских крајинских породица, осам се активно баве хранитељством, јер су се у прео-

стале четири с годинама избрисале све могуће разлике између хранитеља и корисника, што је и најбоља илустрација за причу о значају породичног смештаја одраслих и старих лица, као веома угрожених категорија нашег друштва. Те породице су се сродиле са својим корисницима који су већ годинама на смештају у њиховим домаћинствима – наводи Славица Вујаковић, социјални радник.

Породични смештај као облик заштите примењује се у ситуацијама када је одраслој или остарељој особи озбиљно угрожена егзистенција у сопственој породици, услед болести, усамљености,

социјалне изолованости и других фактора. Неготински Центар за социјални рад овај вид бриге примењује годинама. О избору хранитеља, који су по правилу брачни парови, са децом или без њих, млађег и средњег доба, са мотивацијом и искуством да брину о старим и болесним особама, одлучује вишечлани стручни тим, у коме су обавезно психолог и социјални радник. У зависности од случаја, у Центру се опредељују и за институционални облик збрињавања, а то је искључиво Геронтолошки центар у Књажевцу где су упућена четири корисника, у односу на 26, колико их је у породичном смештају код хранитеља.

За бригу о сваком лицу на хранитељству, држава обезбеђује око 25.000 динара месечно, за лекове, гардеробу и неопходне намирнице, што је, према речима Слободанке Симић, која нас је угостила у свом хранитељском домаћинству у Чубри, сасвим довољно за услове квалитетног живота на селу.

Према неким наговештајима, интересовање Крајинаца за хранитељство је у благом порасту. Неготинска општина са 12 породица хранитеља у Плавни, Штубици, Јасеници, Прахову, Видровцу, Вратни, Јабуковцу, Поповици и Чубри, у којима је за сада смештено 26 корисника, потврђује да има мотивисаних људи који у своје породично окружење прихватају стара и болесна лица, пружајући им квалитетније услове за живот.

Ј. Станојевић

КУРШУМЛИЈА

Милион динара за помоћ

Сиромашни и болесни пензионери у Куршумлији, чланови Општинске организације, моћи ће да рачунају на одређену помоћ своје организације.

– Сопственим средствима и уз помоћ општине обезбедићемо милион динара да ове године помогнемо нашим члановима који су у незавидној

материјалној ситуацији, а истовремено и болесни. Ове године ћемо организовати две акције, у априлу и октобру, када ће наши активисти посетити своје колеге и уручити им помоћ – каже Владимир Јаковљевић, председник куршумлијских пензионера.

Рачуна се да ће помоћ добити око 900

пензионера, што је више него прошле године. Помоћ у вредности хиљаду динара на сеоском подручју биће уручена у намирницама, а у граду ће пензионери добити потврде уз помоћ којих ће моћи да пазаре у неколико куршумлијских трговинских објеката.

Ж. Д.

Планета пензионера

ГРЧКА: Четири године чекања

Грчка је почела да излази из више-годишње фискалне кризе – недавно је емитовала прву серију државних обвезница које су наишле на повољан пријем на берзама – али крај невољама обичних Грка, а поготово пензионера, није на видику.

Око 350.000 бивших запослених тамошњег државног сектора на решење о пензији чека између шест месеци и четири године, пише „Грчки репортер“. Дуг државе за неисплаће-

не пензије је између три и четири милијарде евра, док је број пензионера откако је 2008. почела криза порастао за 600.000, тако да их је сада укупно 2,65 милиона.

Један од разлога за овако дуго чекање јесте и чињеница да надлежне службе, од којих је највећа Институт за социјално осигурање (ИКА), имају превише посла, а премало запослених. У ИКА је у поступку око 200.000 захтева за пензионисање, при чему сваки службеник има по око 5.000 предмета које треба да реши.

РУСИЈА: Повишице за Крим

После анексије Крима Русија је повукла низ потеза да овај до јуче украјински регион интегрише у свој административни и пензијски систем. Међу првим одлукама које су наишле на одобравање био је и указ председника Путина којим су пензије у новом (али историјски старом) делу Русије скоро удвостручене, како би се изједначиле са руским просеком.

Просечна пензија у Русији је око 10.000 рубаља (око 202 евра), док су оне у Украјини око 116 евра. Изједначавање са руским просеком касу владе премијера Медведева коштаће око 720 милиона евра годишње.

ИНДИЈА: Два месеца за жалбе

Сви они који су у пензију отишли пошто су претходно били на платном списку индијске државе имаће убудуће мање мука са својим колегама који су још активни у административном апарату: жалбе државних пензионера мораће убудуће да се решавају у року од два месеца.

Према најновијој наредби владе у Њу Делхију централној бирократији, свако надлештво ће пријем неке пензионерске жалбе морати да формално потврди у року од три дана, а одговарајуће решење да изда после максимално два месеца.

У Индији има око три милиона државних пензионера.

РУМУНИЈА:

Списак се смањује, пензије расту

Румунски пензијски фондови су недавно објавили (по њих) добру вест: број пензионера у земљи у прошлој години је смањен за четири одсто, тако да их је сада укупно 5,41 милион (податак Националног статистичког завода).

Просечна пензија у Румунији (чланица ЕУ) у 2013. износила је 182 евра, што је у односу на 2012. био пораст од 4,1 одсто. Министарка рада, Рована Пламб, најавила је да ће у сличном износу пензије порастати и ове године – између 4 и 4,4 одсто. „Пензије ни под каквим околностима нећемо смањивати, него само повећавати“, гласило је њено категорично обећање румунским пензионерима који су по својим приманима међу најсиромашнијим у Европи.

ИНДОНЕЗИЈА: Принудно слетање летећег Швајцарца

Хајнц Пиер (65), пензионисани пилот, одабрао је несвакидашњи начин да му у пензији не буде досадно: у последње две године малим авионом са два седишта чија је максимална брзина мања од оне коју постиже обичан аутомобил (само 106 километара на сат), обилази око света.

Да то буде истинска авантура, постарала се средином априла индонезанска противваздушна одбрана, која је подигла своје борбене авионе Ф-16 и принудила га да слети на аеродром једне ваздухопловне базе, пошто је без претходне најаве зашао у индонезански ваздушни простор. По

слетању, дочекао га је вод војника са пушкама на готовс. Ухапшен је и одмах спроведен у затвор.

Истрага је, међутим, показала да Пиер није имао „опасне намере“: у авиону су били само једна тегла џема и три канистера са горивом. Испоставило се да је летео из Шри Ланке у Малезију и да је био поднео захтев за прелет, али је полетео пре него што је он званично одобрен.

Све се добро завршило: он је после два дана ослобођен, авион му је враћен, а у међувремену је стигла и дозвола за прелет.

М. Б.

ПОСАО ИЛИ МОДЕРНО РОПСТВО

Радити мање, живети више

Сврха није у изнуривању, већ у бољем коришћењу времена, што доказују примери где се скраћивањем радног дана постиже већа продуктивност

У први мах смо били усхићени, али одушевљење је спласло када смо чули детаље, прича мајка девојке онедавно запослене у великој маркетиншкој агенцији. Режим ропски, радно време непостојеће, радник непрекидно на располагању, слободни викенд само условно, свакодневно јављање обавезно и са годишњег одмора.

Све то, ако је уопште потребно истицати, за скромну плату, мада је при поменутим условима питање адекватне суме ионако релативно. Није, међутим, сада реч о новцу, већ о изгарању, добровољном или присилном, које постаје само себи сврха. Не искључиво овде, где дивљи капитализам намеће нељудску трку, радно место претворено је у поприште, уједно и средиште човековог бивствовања, при чему је уобичајена радна недеља од 40 сати само начелни временски оквир.

Свуда у свету ради се све више, ради се дуже, цео живот своди се на посао, потпуна супротност прогнозама од пре неколико деценија у којима је ово наше време било виђено као доба радног растерећења и 15-часовне радне недеље. Упркос технолошком напретку, 21. век није донео ту врсту слободе. Може ли она напредно да се осваја?

Многи ће спремно одговорити, аргументујући, да може и мора. А аргументи су у искуствима оних којима је краће радно време, уз здравију атмосферу и задовољније раднике, донело боље пословне резултате и већу продуктивност.

Аргументи су и у подацима ОЕЦД-а, Еуростата и других релевантних извора који стављају у упоредну раван количину времена проведеног на послу у појединим земљама и економске показатеље.

Добијена слика ће изненадити многе. Испада да су највред-

ци. Не може да буде случајно да Пољаци и Мађари са Грцима деле европски врх у броју радних сати, али и зачеље листе продуктивности, док истовремено, уз Немачку, Холандија, Норвешка, Француска и Данска са најмање радних сати (1.400 до 1.500 годишње), улазе у водећих десет ОЕЦД држава највише продуктивности.

Француска је, стицајем околности, управо ових априлских дана избила у први план поводом несвакидашњих мера донетих почетком месеца с циљем да се шефови онемогу-

да се односи на широки круг запослених, а заправо је синдикалним споразумом обухваћено око 250.000 радника са поља консалтинга и високе технологије, али то њен значај не умањује.

Истина је да су модерна средства комуникације, између осталог, допринела постојећој измешаности слободног и радног времена и околности да људи фактички остају на послу и кад се врате кући, неки што од тих проблема не могу да побегну, а неки због тога што више не постоји прави предах, опуштање, а стрес је непрекидан. Искључивање компјутера и мобилног телефона јесте ефикасан начин „спавања“, али површан и самим тим недовољан.

Суштина је у другачијем гледању на живот и рад, у проналажењу баланса. Само донекле је то задатак сваког понаособ. Чињеница да се краћим радним временом постиже већа продуктивност недвосмислено служи као потврда тезе да је енергија коју запослени улаже много важнија од броја сати на послу.

Са тог полазишта се и Ана Кут из британске непрофитне организације „Темељи нове економије“ залаже за 30-часовну радну недељу, тврдећи да прелазак може да се изведе безболно и поступно у одговарајућем периоду.

Остало би простора за промену радне културе и понашања, одвицавање од потрошачког менталитета („радиш махнито да би зарадио што више, да би купио нешто што ти уопште не треба“) и уместо тога већу посвећеност породици, деци, старим родитељима, пословима чија је емотивна исплативост непроцењива.

Д. Драгић

нији у Европи управо најозлоглашенији, Грци, чијом кризом је у Европској унији отворен дужнички бездан, који је запретио читавом низу чланица. Ти исти Грци, према статистици, раде 2.000 сати годишње, чак 600 више него Немци, али је немачка продуктивност 70 одсто већа.

И не само Грци и не само Нем-

ће да подређене имају на вези кад им се прохте. „Искључи се у шест“ значи да је слање мејлова и порука у вези с послом забрањено по истеку радног времена, па до сутрадан у девет.

Информација је првобитно била погрешно протумачена и објављена у светским медијима са призвуком сензације као

После најновије промене прописа, они који су штедели за старе дане сада свој пензијски фонд могу да подигну одједном – што је изазвало озбиљна страховања

ПОЛЕМИКЕ ОКО НОВИХ ПРАВИЛА У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ

„Ламборгини“ пензионери

Редовни годишњи ритуал који се у Великој Британији збива крајем марта – представљање нацији владиног буџета за нову фискалну годину (која тамо почиње 1. априла) – овога пута је донео важну вест и за око 13 милиона британских пензионера и оних који ће то ускоро постати.

Буџетски документ извучен из црвене торбе Џорџа Озборна, министра који има две традиционалне титуле „канцелар Министарства финансија“ и „други лорд трезора“, а што све има само једно значење – да је задужен за финансије и привреду Уједињеног Краљевства, садржи и једну одредбу која онима који су штедели за пензионерске дане омогућава да свој пензијски фонд од априла следеће године подигну и (ако то желе) потроше одједном, уместо да им буде исплаћиван у одређеним годишњим, односно месечним ратама до краја живота.

Слична могућност постојала је, додуше, и до сада, али под специјалним условима (међу којима је био и доказ да имају обезбеђене алтернативне приходе), при чему су половину као порез морали да дају држави. Сада је све то прилично олабављено. Алтернативни приход је само симболичан (за британске услове): 12.000 фунти (14.500 евра), док је порез исти онај који се плаћа за редовне финансијске трансакције.

Ово је, међутим, изазвало велику јавну дебату у којој једни хвале чињеницу да су пензионери добили слободу располагања својом уштеђевином, док други износе страховања да ће је многи проћердати и

завршне године живота провести у сиромаштву, добијајући само скромну државну пензију (око 450 фунти месечно).

Симбол те дебате постао је „ламборгини“, луксузни италијански аутомобил, чија је цена на британском тржишту између 250.000 и 300.000 фунти. Као, пензионери ће све што су уштедели потрошити на тај (или неки сличан, „порше“, на пример) аутомобил, а после – шта буде.

Они разумнији ће можда инвестирати у некретнине: неку кућу или стан, које ће издавати и од тога живети, што би, теоретски, требало да буде рационалнија одлука.

Финансијски стручњаци, пак, тврде да не би било паметно ни једно ни друго. Јасно је одмах зашто би нови „ламборгини“ био погрешан потез (није довољно само одбројати паре да се купи, већ

треба платити и такође папрено осигурање), али није све тако како изгледа ни са некретнинама. Наиме, ако таквом потезу прибегне велики број пензионера, то ће „надувати“ тржиште, довести до пада цена, а можда и до новог финансијског шока (слом тржишта некретнина био је у темељима велике финансијске и економске кризе започете крајем 2008. из које се европске економије још нису опоравиле).

Министар Озборн, чији је ранг у британској влади одмах до премијера, ипак није забринут. Није то ни његов колега Стив Веб, чији су портфељ управо пензије. „Није државна брига ако неко одлучи да купи 'ламборгини' и остатак живота проведе на државној пензији – то је ствар избора“, гласила је његова изјава.

Међутим, лорд Тарнер, бивши шеф Комисије за пензијску реформу, сматра да је нова мера несмотрена и ризична. „Опасност је да људи не схватају колико је државна пензија мала“, изјавио је он „Дневном телеграфу“. „Она им само омогућава да не живе у апсолутном сиромаштву и ништа више од тога.“

Сличан став изнео је и Пол Џонсон, директор Института за фискалне студије, упозоривши да постоје „разложне неизвесности“ и да је сасвим могуће да ће људи правити „финансијске грешке“. „Људи између 60 и 65 година најчешће погрешно процењују свој животни век, па су склони да у првим пензијским годинама троше више него што би смели“, оценио је овај стручњак.

Већина ипак сматра да је реч о радикалној промени, која не мора да буде катастрофална, како се страхује.

Смирујуће тонове унели су и представници индустрије осигурања, чије службе имају искуства са навикама и потрошачким склоностима људи. Едријан Вокер, експерт осигуравајуће куће „Скендија“, изнео је тако податке из истраживања који показују да има само око три одсто оних који су склони да у моменту пензионисања повуку своју целокупну уштеђевину.

„Наше искуство са понашањем пензионера показује да су страхови да ће пензијски фондови бити трошени на скупе аутомобиле неосновани“, изјавио је Вокер. „Подаци којима располажемо уверавају нас да велика већина неће злоупотребити слободу комплетног располагања својом уштеђевином у моменту пензионисања.“ Па ипак, држава рачуна да ће пензионери више трошити и тиме пружити изванредан допинг британској економији. Јер, главна брига Џорџа Озборна као министра финансија није благодет пензионера – већ пуна државна каса.

М. Бекин

Џорџ Озборн

САВЕЗ АТЛЕТСКИХ ВЕТЕРАНА СРБИЈЕ ПРОГЛАСИО ЦВЕТКА КИТИЋА
ЗА НАЈУСПЕШНИЈЕГ СПОРТИСТУ

Живот мери тренуцима радости

Наука је доказала да се физичком активношћу може успорити старост и на тај начин продужити живот. Наш прослављени Нишлија Цветко Китић то и потврђује, непрекидно. Након што је прошле године као седамдесетшестогодишњак на олимпијским играма у Торину освојио три медаље, златну, сребрну и бронзану, признање је стигло од Атлетског клуба „Ветеран“ Београд, у виду пехара за најбољег спортисту у 2013. Будући да је то највећи успех ветеранског спорта, Цветка је, затим, Савез атлетских ветерана Србије прогласио за најуспешнијег прошлогодњег спортисту. Нишки ветеран, али професор на Медицинском факултету и на Факултету спорта и физичког васпитања, за свој успех каже да није случајан.

– То признање и пехари су плод вишедеценијског рада на себи. Да би човек био успешан на свим животним пољима, он мора у младости да се припрема, да ради, ствара, усавршава се и буде физички али и емоционално активан. Настојао сам све време да очувам здравље, одржим способност да активно, витално и динамично живим у свим сферама живота. Пензионисање на Медицинском факултету сам дочекао спремно, са стратегијом за здрав даљи живот. Зато

Цветко
Китић

се већ десет година бавим атлетиком и учествујем на свим такмичењима од републичких, преко светских до олимпијских – наводи наш саговорник.

Цветкова животна филозофија је пуна духа који не пркоси времену, него га надма-

шује. Он живљење види и осећа као радост и љубав.

– Живели смо онолико колико смо имали дана радовања. Живот је празник и зато су узбуђења много боља од наших навика. Изазов је доћи до врха, али је изазов ту се и задржати. Борац сам по убеђењу, али борац за све што је на моју добробит и добробит других, зато ћу и даље бити активан, и наставићу да свакодневно тренирам и да се такмичим. На то ме обавезују и успеси које сам постигао, и све награде. Узвишени дух спорта постао је као мој рефрен кроз речи „нека буде што бити не може“ што значи да желим да забележим још много победа – одлучан је Цветко Китић.

Као и други наши ветерани, он прати светски тренд. У свету се овај сегмент атлетике снажно развија, и то и у земљама које су неразвијеније од Србије, јер свест о позитивном утицају бављења атлетиком доприноси бољем здравственом стању сваког човека и његовом позитивном ставу према животу.

Најзад, Цветко Китић, познатији као Цветле, каже да жели поштоване читаоце „Глас осигураника“ још једном да мотивише да се не предају, да буду активни, да се боре и у свом стилу поручује: „Живео живот!“

Јелена Оцић

У КЊИЗИ „ЗАВИЧАЈНА НАДАХНУЋА“ ОБУХВАЋЕНА ДЕЛА 68 АУТОРА ИЗ ЖИТОРАЂЕ

Пензионери пишу и спонзоришу

У књизи „Завичајна надахнућа“ аутора Миролуба – Миће Вулића и Радомира Ђокића, пензионера из Житорађе, сакупљени су изводи из опуса свих аутора писане речи рођених у општини Житорађа. Обухваћена су дела 68 аутора, без обзира на жанровску разноврсност, а међу њима и радови пензионера из овдашњег удру-

жења, и то: Николе Милошевића, Цветана Станковића, Радосава Златковића, Миролуба Вулића, Радомира Ђокића, Андрије Драгутиновића, Бранка Стојановића, Драгослава Златановића, Миодрага Алексића.

– Веома ми је драго што међу ауторима писане речи у овој књизи има и радова наших чланова.

Зато смо одвојили део средстава за штампање књиге и део тиража биће уручен пензионерима из Житорађе. Увек ћемо издвајати новац за све што је добро а поготово ако у томе имају учешће наши пензионери – истиче председник удружења пензионера Житорађе, Живко Николић.

М.В., Р. Ђ.

Ускршње надметање

У порти цркве Свети цар Константин и царица Јелена, у Сврљигу, на Ускрс је одржано пето такмичење деце у туцању ускршњим јајима, као и квиз знања са питањима у вези са овим празником. Близу четиристо такмичара поломило је око хиљаду ускршњих јаја, која су за ову прилику фарбала и осликавала деца у ликовној радионици академског сликара Миљана Миленковића.

Читава акција организована је у сарадњи са градском библиотеком „Гордана Тодоровић“, и уз свесрдну помоћ новоформираног сврљшког удружења „Кола српских сестара“ и представника Уједињене сељачке

странке. Највише вештине и знања показали су Николина Меденица, Ђорђе Јанковић, Петра Станковић, Ђорђе Ристић, Филип Савић и Вук Миленковић. Најмлађа учесница такмичења била је петогодишња Бојана Вељковић, а победници су од организатора добили дипломе и пакете са слаткишима и школским прибором.

С. Ђ.

РУМА

Такмичење у порти

У неколико места румске општине организовано је такмичење деце у туцању ускршњим јајима, а најзанимљивије је било у Краљевцима.

Удружење жена „Краљевчанке“ организовало је надметање другог дана Ускрса у црквеној порти, где се окупио велики број деце, њихових родитеља и других мештана. Најмлађи ђаци и предшколци дошли су са учитељицом, а њима су се придружили и старији ученици, који су донели ускршња јаја од куће. Они који су желели да се такмиче могли су да узму и јаја са стола у порти.

Било је навијања, аплаудирања и смеха. Учествовало је више од педесет малишана, а најбољи је био Михајло Марковић, ученик трећег разреда.

– Понео сам јаје од куће, али сам га испустио и разбио. Зато сам узео друго из корпице. Знам по љусци које је тврдо, тако да сам добро одабрао и победио – рекао је Михајло, који је на крају морао да поједе јаје и покаже да није дрвено.

Били су задовољни и деца и одрасли јер су се сви добро забавили. Најбољи учесници су добили поклоне, а сви су се засладили слаткишима.

Д. Р.

ПОЛА ВЕКА УМЕТНИЧКОГ РАДА ТИМОЧКОГ ВУКА

Срцем и душом за народно благо

У позоришној сали Дома културе у Књажевцу више од 500 Књажевчана пратило је програм припремљен поводом обележавања 50 година активног уметничког рада Звонимира Павковића, наставника у пензији. Слављеник је играо „Тимочког Вука“, неколико монолога („Како су ме оженили“, „Солунац“, „Рањени хајдук“, „Тамо далеко“, „Лапот“, „Кафански живот“, „Жал за младост“, „Митке и Коштана“), а његови гости били су извођачи изворних народних песама и соло певачи, фолклорне групе пензионера, трубачи, фураши, гајдаши, хармоникаши, али и полазници школа балета, ритмике и денса, рецитатори и песници.

Звонимир Павковић се још као гимназијалац определио за уметнички рад. Узор је пронашао у делима Вука Стефановића Караџића, због чега се представљао као тимочки Вук.

– Тако се представљам јер сам рођен у Тимочкој крајини и прикупљам, као и он,

Свечаност поводом јубилеја Звонимира Павковића

народне умотворине. Почео сам још из средњошколских дана, а ове године обележио сам јубилеј свог уметничког рада, чисто аматерског. Када ме питају зашто нисам отишао у глумце професионалце ја кажем

– боље бити први у свом селу, него задњи у граду – сматра Звонимир.

Тако је Павковић, наставник српског језика родом из Штипине код Књажевца, остао веран овом крају. Познат као народни уметник, сада пензионер, проглашен је за најбољег „професионалног аматера“ у области народног стваралаштва у култури. Један је од ретких, који је срцем и душом предано неговао изворно народно благо. За свој рад је добио низ значајних признања, између осталих, Мајску награду Књажевца за изузетан допринос култури, награду за животно дело и златну значку Републичке културне заједнице.

У ових педесет јубиларних година смештена је и деценија рада у КУД-у пензионера „Сунчана јесен“, са којима је имао стотинак наступа и освојио више награда као водитељ, приповедач, рецитатор, глумац, песник...

Драгић Ђорђевић

КИКИНДА

Посна храна годи

Осму годину заредом Геронтолошки центар у Кикинди организовао је манифестацију „Дани посне хране“, уз благослов Српске православне цркве. Клуб за стара и инвалидна лица при овој установи, у сарадњи са удружењима и активима жена у граду и околним селима, припремио је јела прикладна за часни прикрасни пост.

У име домаћина госте и кориснике Геронтолошког центра поздравила је директорка Мирјана Барошевић. Протојереј Јован Силашки, надлежни парох, говорио је о Ускрсу и суштинском значењу поста. Представио је и своју књигу „Кикинда у светлости Цркве“.

Чланице Клуба за стара и инвалидна лица певале су духовне песме са хором младих „Свети Николај Српски“.

С. З.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Пензионери први у општинској лиги

Шаховска екипа Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке освојила је прво место и пехар у трајно власништво на првенству општинске лиге коју већ неколико година организује Центар за развој спорта и аматеризма у спорту из града на Јасеници.

Пензионери шахисти Слободан Мартиновић, Жарко Букумирић, Драгутин Димитријевић, Предраг Радовић, Радомир Гавриловић, др Томислав Тадић и Драгослав Томић без проблема су савладали све своје противнике и заслужено освојили прво место. На овом успеху честитао им је и председник паланачких пензионера, Слободан Б. Пантић, који је организовао свечаност у њихову част.

Сл. К.

РУМА

Отворен интернет клуб

После двомесечне обуке корисника за рад на рачунару, у Геронтолошком центру „Срем“, у Руми, недавно је отворен интернет клуб. Кориснике су свакодневно обучавали волонтери – активи-

сти Црвеног крста, ученици Средње техничке школе „Миленко Брзак Уча“ и стручни радници пријављени у Националној служби за запошљавање. Они су баке и деке обучили да пишу на рачунару, да комуницирају са рођацима путем Скајпа, да користе Фејсбук и друго, што су они и демонстрирали на отварању клуба.

Сада станари румског Геронтолошког центра могу да користе три компјутера у оквиру радне терапије, а њихов број ће касније бити и већи.

Интернет клуб отворила је директорка Даница Јеремић, у присуству волонтера и представника средњих школа, Националне службе за запошљавање и Општинске организације Црвеног крста.

Д. Р.

ГРАБОВАЦ

Јубилеј Удружења „Јеринин град“

Пригодним програмом на Омладинском тргу у Грабовцу, пред великим бројем посетилаца, чланови удружења „Јеринин град“ обележили су пет година постојања. Поред њих, у програму су

учествовали и гости из удружења „Бели орлови“ из Београда. Посетиоцима су приказане витешке борбе из XIV века, а затим је прослава настављена у већници Народног универзитета, где је одржана трибина посвећена активностима удружења „Јеринин град“.

На трибини су представљена два нова пројекта, а најактивнијим сарадницима удружења додељене су награде „Деспот Стефан“.

Д. И.

БЕЛЕ ВОДЕ

Излет у историју

Удружење пензионера Беле воде са београдске општине Чукарица сваки свој излет помно и детаљно планира. Тако је осмишљен и излет у Ниш. Прва на реду била је Медијана, али је излетнике дочекала само капија са катанцем, без икаквог објашњења.

Нишка бања је била следећа на реду, а Ђеле кула, јединствени споменик од изузетне важности, такође незаобилазна ставка у плану. Нишка тврђава, смештена у центру града, најочуванија је грађевина из тог периода, а данас има сасвим друге намене и садржаје: спорт, рекреација, култура, забава и још много тога.

Посебан утисак оставила је посета спомен-костурници на месту где је одржан бој на Чегру. То место зову „Чегарски бол“, а аутор истоимене књиге, Селимир Марковић Селе, који и одржава спомен-подручје, објаснио је гостима из Београда све детаље чувене битке.

М. Р.

НЕГОТИН

Ново удружење пензионера

Уз већ постојеће, које је активно годинама, у Неготину је пре неколико месеци формирано и регистровано Ново удружење пензионера, које је, уз текуће послове, имало и садр-

жајну програмску активност. На првој редовној Скупштини НУП-а усвојен је извештај о раду у претходном периоду и план и програм рада за 2014. годину.

Ново удружење пензионера у Неготину настало је на иницијативу чланова двадесетак највећих месних заједница из којих су скоро сви чланови сеоских организација приступили Новом удружењу. За сада, кажу, имају више од 500 регистрованих чланова са плаћеном чланарином и још око две стотине са потписаним приступним пријавама.

Ново удружење пензионера је регистровано у АПР-у, а створени су и сви други услови неопходни за његов рад.

Ј. С.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Бесплатан огрев

Периша Бојић

У удружењу пензионера општине Велика Плана увелико се спроводе редовне активности око набавке огрева за следећу грејну сезону.

– Болесни и социјално најугроженији пензионери ће у овој години бесплатно добити по две тоне угља. Захваљујући нашој сарадњи са овдашњим Савезом самосталних синдиката и Црвеним крстом Велике Плана, 25 социјално најугроженијих пензионера добиће и пакете са основним животним намирницама.

Ове године у месним одборима и у самом удружењу пензионера очекују нас и избори – каже Периша Бојић, председник удружења из Велике Плана.

Сл. К.

КРАГУЈЕВАЦ

Наставак акције „Здравији живот“

У оквиру акције „Здравији живот“, коју реализују Радио телевизија Крагујевац, Специјалистичка ординација „Интерна медицина“ и Градско удружење пензионера, своје здравствено стање су могли да провере пензионери из крагујевачке Месне заједнице „Ердеч“.

Акција је осмишљена с циљем да се побољша здравље старијих Крагујевчана, који су добили могућност да се, без заказивања, посаветују са лекарима специјалистима интерне медицине и обаве основне анализе. Пролеће је донело додатне здравствене тегобе старијима, па се велики број њих пожалио на проблеме са дисајним органима, али и на варирање срчаног притиска.

Планирано је да акција „Здравији живот“ траје до краја године, а већ наредног месеца своје здравље ће моћи да провере и пензионери МЗ „Ердоглија“.

М. С.

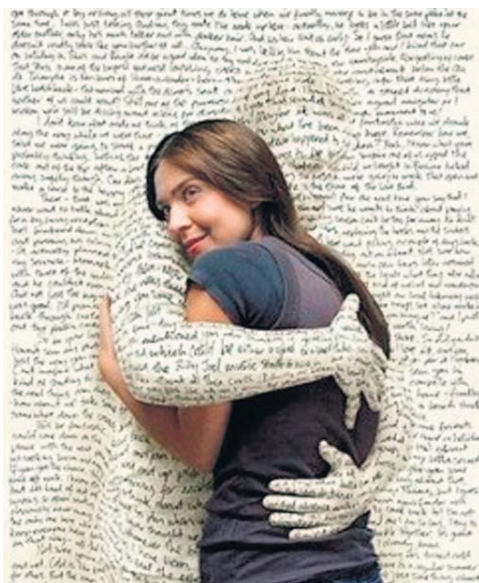

ЗАБОРАВЉЕНЕ ПРЕДНОСТИ ЧИТАЊА

За снажан и брита ум

Многи одговори или проблеми могу се пронаћи или решити читањем, а данас, уз напредак технологије и интернета, и све већи број веб сајтова и електронских књига, богатство знања и информација је неограничено и лако доступно буквално једним додиром дугмета. Читање је један од најјефтинијих облика забаве, оно може да стимулише способности и вештине аналитичког мишљења, креативност, а једно од његових главних својстава је свакако образовни карактер. Све популарније књиге самопомоћи нуде савете који многим помажу да унапреде живот и учине га бољим на много начина. Читање такође обогађује речник, побољшава начин изражавања и шири дијапазон тема о којима можемо да разговарамо, па тиме позитивно утиче и на квалитет дружења и социјализацију.

Наравно, читање доноси и здравствене бенефите. Оно не само да умањује стрес преусмеравајући фокус пажње са брига и проблема, већ ова ментална

активност делује и као тренинг за ум и верује се да има утицаја на успоравање или спречавање појаве деменције. Читање вежба меморију и помаже да се побољша концентрација, јер нас подстиче да памтимо ликове и чињенице.

На Универзитету Емори у САД недавно је спроведена студија на основу које су неуролози

открили да читање романа може побољшати функције мозга на различитим нивоима. Научници су испитивали групу студената који су 19 дана читали књиге занимљивог садржаја. После тога им је урађен скенер главе који је показао важне промене у подручју мозга задуженом за језик и моторику. Истраживачи су увидели да те

У Србији више читају жене

Када се сви истраживачки критеријуми споје, добије се слика типичног редовног читаоца у Србији – то је жена, млађа од 30 година, која је завршила вишу школу, односно факултет, или је ученик/студент, која живи у урбаној области и није удата. С друге стране, типична особа која ретко или уопште не чита књиге је мушкарац старији од 65 година, пензионер или незапослен, који живи у руралној области.

промене нису само тренутне, већ да читање веома занимљиве књиге утиче на мождане функције најмање пет дана након завршетка читања.

Предности су, дакле, евидентне, а какво је стање у Србији када је реч о читању књига, сведочи истраживање агенције „Medium Gallup“ из октобра 2012. године. Ово истраживање је показало да више од 60 одсто грађана Србије ретко чита, од тога њих 36 одсто

не воли да чита, а 25 процената за то нема времена. Резултати су даље показали да се чак 41 одсто становника наше земље не сећа када је последњи пут прочитало неку књигу, 29 одсто грађана се може сврстати у категорију редовних читалаца, док само 13 одсто увек нађе времена за читање.

В. Кадиф

НАУКА У ФУНКЦИЈИ БРИГЕ О СТАРИМА

Одело симулира треће доба

Младом човеку је тешко да замисли какав ће му бити свакодневни живот, како ће да изводи обичне покрете или колико ће га служити слух и вид када пређе шездесет пету, али то више није и немогуће доживети у пракси. Наиме, да би здравствени радници који негују старе и немоћне и сами искусили како се осећају људи након шездесет пете године и да би лакше могли да се с њима поистовете, лондонски универзитет Саут Бенк и научник Волфганг Мол креирали су одело које симулира старост. Одело има тегове опасане око тела који умањују снагу и спретност особе која га носи, слушалице, које су део одела, смањују квалитет слуха, а пратећу опрему чине и специјалне наочаре које симулирају разна оштећења ока.

Новинар „Гардијана“ Џош Халидај, здрав и у пуној снази, тестирао је ово одело и одмах након што га је обукао нашао се у улози старије особе, јер се ухватио у коштац са физичким спутавањима која осећају људи у трећем

добу. Пред младим новинарем се најпре нашао задатак да сиђе низ степенице и купи кафу, за који се, како је на крају рекао, испоставило да није нимало лак. Покрети прстију су му били ограничени, а због специјално израђених наочара није могао јасно да види. Када му је продавачица вратила кусур, није могао да тачно разазна колико је то новца, паре су му испале на под и морао је да се сагне да их дохвати, што је такође извео отежано. На крају експеримента новинар је осећао приличан умор. Рекао је да је стално гледао у земљу да не би пао док је корацима шездесетпетогодишњака ишао улицама Лондона са кафом у рукама, и да је вукао ноге, под којима је осећао и најмању неравнину.

Шила Милинг, директор Института за унапређење професионалног образовања Универзитета Саут Бенк у Лондону, која је пратила овај експеримент, закључила је да је одело прави начин да се унапреди здравствена нега, и да је од непроцењивог социјално-медицинског значаја.

Ј. Оцић

Престанак пољопривредног осигурања

Г. Товаровић: Да ли неко ко је некада давно био осигуран као пољопривредник може сада да плаћа добровољно пензијско осигурање јер више нема по ком основу да плаћа пољопривредно?

Одговор: Пољопривредно осигурање не може престати изјавом воље већ престаје у ситуацијама које су за то прописане, а то су: остваривање права на пензију, ступање у неко друго осигурање (радни однос, самостална делатност), услед здравствене неспособности за рад на пољопривредном имању, отуђења земљишта, пресељења које је условило очигледну немогућност бављења пољопривредом на постоје-

ћем земљишту, служења војног рока, школовања и сл. Дакле, да би осигураник пољопривредник иступио из осигурања потребно је поднети захтев за престанак својства осигураника и доставити доказе којима се то поткрепљује. Захтев за престанак својства осигураника подноси се надлежној филијали ПИО, после чега се покреће поступак у коме ће се ценити оправданост захтева и донети одговарајуће решење.

Право на породичну пензију

Н. Богданов: Моја мајка је остала удовица са двоје деце. Тата је погинуо 1992, а рођен је 1956. године. Има радног стажа. Мајка је рођена 1963. године. Када би она могла да оствари право на супругову пензију и шта је потребно од документације?

Одговор: Према одредбама Закона о ПИО, да би удова могла да оствари право на породичну пензију, потребно је да је у моменту смрти супруга имала навршених најмање 45 година живота. С обзиром на податке које наводите, Ваша мајка није имала 45 година живота у моменту смрти супруга, што значи да не испуњава услов за остваривање права на породичну пензију.

Међутим, ситуација је другачија уколико је дете остварило право на породичну пензију након смрти оца, а мајка је обављала родитељску дужност

према детету. У том случају се право на породичну пензију удове цени у односу на моменат када је детету решењем престало право на породичну пензију. То значи да уколико је Ваша мајка у моменту када је детету престало право на породичну пензију имала навршених 45 година живота, може остварити право на породичну пензију када наврши године живота прописане Законом о ПИО. У 2014. години удова може остварити право на породичну пензију са навршеном 51 годином и 6 месеци живота.

Рад по основу уговора о делу

Г. Вјештица: Радим већ годину дана код истог послодавца, у протеклих месец дана сам имао прекид уговора о раду и за то време сам имао уговор о делу. После тих 35 дана поново сам потписао уговор о раду и интересује ме како могу да сазнам да ли имам прекид радног стажа и, ако имам, како могу да га спојим?

Одговор: За време кад сте били ван радног односа код послодавца, Ви сте били у обавезном осигурању по основу обављања послова по уговору о делу.

Према одредбама члана 50

Закона о пензијском и инвалидском осигурању, лицима која обављају послове по основу уговора о делу, ауторског уговора или других уговора, код којих за извршен посао оства-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

рују уговорену накнаду, а нису осигурани по другом основу, у стаж осигурања рачуна се време за које је остварена накнада за коју је плаћен допринос.

Стаж осигурања рачуна се тако што се износ уговорене накнаде, на коју се плаћа порез у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, дели са најнижом месечном основицом за плаћање доприноса која важи у моменту уплате доприноса, у складу са Законом о доприносима за

обавезно социјално осигурање. То значи да се стаж осигурања по основу обављања уговорених послова не утврђује у истој календарској дужини колико је трајало обављање послова по уговору. Ради уписа стажа у радну књижицу потребно је да се обратите надлежној филијали Фонда ПИО и поднесете захтев за упис стажа. Образац захтева ћете добити у филијали. Уколико буде потребно још нешто од документације, то ће Вам рећи у надлежној филијали.

Овлашћење за друго лице

Ј. Краставчевић: Која је процедура за пребацивање права на преузимање пензије са лица које је због инвалидитета онемогућено да преузима и руководи својом пензијом на члана најуже породице?

Одговор: Корисник пензије може овластити друго лице да у његово име преузима његову пензију, што се може регулисати у служби исплате пензије у филијали Фонда ПИО која врши исплату. Овлашћење важи годину дана, односно потребно га је обнављати једном годишње. Такође, уколико корисник пензију прима уплатом на текући рачун, може у банци преко које прима пензију дати овлашћење

другом лицу да располаже његовим рачуном.

Ако се Ваше питање односи на одузимање права кориснику пензије да својом пензијом располаже како жели, односно ако се односи на одузимање пословне способности, потребно је да се обратите центру за социјални рад на територији општине на којој корисник пензије о коме је реч има пребивалиште.

Решење о проценту телесног оштећења

В. Илић, Београд: Да ли могу да добијем докуменат на основу којег бих регистровао возило на мајку која је инвалид? Она је оболела од карцинома и има папир да је инвалид 100 одсто, па ми је потребна потврда од вас да је ослобођена пореза и такси за регистрацију возила.

Одговор: Особе које имају најмање 80 одсто телесног оштећења или 60 одсто само доњих екстремитета имају олакшице приликом регистрације возила. Да би добила потребну потврду, Ваша мајка треба да поседује решење о постојању телесног оштећења и његовом проценту, које је издао Фонд ПИО, односно није довољно

решење о остваривању права на инвалидску пензију. Уколико Ваша мајка нема решење о проценту телесног оштећења од Фонда ПИО, потребно је да поднесе захтев за утврђивање процента телесног оштећења надлежној филијали Фонда, јер се само на основу решења о телесном оштећењу могу остварити поменуте повластице.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	СРЕДСТВО ЗА ПРАЊЕ	ШПАНСКИ ОПЕРСКИ ПЕВАЧ	РАЗОРНО ДЕЈСТВО ВОДЕ	МАЈКА РОМУЛА И РЕМА	БРЗИ ПОКРЕТИ	ВОЂА ХУНА	ЈАПАН. МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ
ФУДБАЛ. КЛУБ ИЗ СУБОТИЦЕ							
ИМЕ ПИСЦА МОРАВИЈЕ							
ОНАЈ КОЈИ ЖИВИ НА ТУЂ РАЧУН							
АУТОМОБ. ОЗНАКА ЗА САД				ТЕЛЕФОН. ПОЗИВ ШПАН. РЕВОЛ. ДОЛОРЕС			
НИЗИНСКО ЗЕМЉИШТЕ							ПРАВА КОЈА СЕЧЕ НЕКУ КРИВУ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ФР. ПИСАЦ, ЖОРЖ ГРАД У НЕМАЧКОЈ					ОЗНАКА ЗА СЕВЕР МУШКО ИМЕ	
ВОЈСЛАВ ОДМИЛА					НАША НЕГАЦИЈА НИЖА. СТ. СПРЕМА		
ВРЕДАН РАДНИК							
РЕКА У ИТАЛИЈИ			ДЕО УСТА УНУТРАШ. ИЗГЛЕД (МН.)				
БРАЗИЛ. АУТОМОБ. ФИТИПАЛДИ							
ЈАПАН. НОВАЦ (МН.)					СТАРИЈИ (СКР.) ДОЛИНА, ПОТОЛИНА		
СКРАЋЕН. ЈЕДНОГ ЕКС- ПЛОЗИВА				ИМЕ ЈАКОБСОН НАУЧ. ДРУШТ. СРБИЈЕ			
ПОДСЕТНИК							ИМАЊЕ, ИМОВИНА
ЕНГЛЕСКА ПЛЕМИЋ. ТИТУЛА (МН.)							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	НОВО- РОЂЕНЧЕ	И СЛИЧНО (СКР.) ИМЕ РЕЖ. КЛОД ЛАРА				ОЗНАКА ЗА МЕТАР ЦРКВЕНИ ОБРЕД	
БИТКА, ОКРШАЈ				НАЗИВ РИМОКАТО- ЛИК (СКР.)			
ВРСТА ГРАЂЕВ. МАТЕРИЈАЛА							
ВЕЛИКИ ЧАМАЦ							
ТУЖИТЕЉ СОКРАТА					АЕРО-КЛУБ (СКР.)		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: потпора, отресак, кварити, рајац, м, арадац, јана, рл, ич, рона, н, с, зоб, агаси, а, аламо, сламара, поточић, опасати, р, рт, им, лариса, пи, еме, атила, о, ран, тад, критика

Некад и сад

Од обавештајника до „Гласа”

Часопис „Глас осигураника” основан је марта 1969, и ове године обележава 45 година постојања. Међутим, он није први лист на овим просторима који се бавио темама из пензијског осигурања. Претеча „Гласа”, како је документовано у Извештају београдског Пензионског завода, био је лист „Пензионо осигурање”.

Београдски Пензиони завод још од почетка свога самосталног рада посвећивао је пажњу да у редовима својих чланова популаризује пензионо осигурање на тај начин што ће их што боље упознати са радом. Разлози за ово били су што је ово осигурање била новина у нашим крајевима и што широке масе интересената нису биле упознате са дужностима и правима по овом осигурању. Према томе, требало је уложити све могуће напоре да

послодавци и њихови службеници не остану под утиском да увођење пензионог осигурања представља само ново оптерећење, већ, напротив, да је то једна корисна социјална реформа, која по свом садржају у пуној мери одговара ономе што од ње треба очекивати.

У духу тога схватања, да је боље убедити него присиљавати, београдски Завод је предузео потребне мере у томе правцу. У прве дане свога пословања одштампао је у виду брошура „Обавештења Пензионског завода за службенике у Београду о дужностима и правима његових чланова”. Ова обавештења подељена су бесплатно готово свим његовим члановима. Завод је у исто време штампао разне врсте кратких упутстава у истом смислу, која је достављао у форми дописа.

Од новембра 1939. београдски Пензиони завод је почео са објављивањем свога редовног месечног обавештајника у коме је публикувао податке о своме раду, и то прво на ручној машини, а од априла те године прешао је на штампање овог обавештајника под насловом „Пензионо осигурање”.

Резултат пораста осигураника од августа 1938. до децембра 1939. показује да је предузети посао био исправан и користан.

(Извештај Пензионског завода за службенике у Београду 1938–1939, Београд, 1940, стр. 26) **Ј. О.**

Да ли сте знали ...

– да се Први мај, међународни празник радничког покрета, обележава у знак сећања на велики раднички протест на Хејмаркету, у Чикагу, од 1. до 4. маја 1886. године,

који је окупио више десетина хиљада људи? Основни захтев радника било је увођење осмочасовног радног времена, а када је полиција покушала да разбије скуп, дошло је до сукоба у коме је било и жртава.

– да је Први мај проглашен за национални празник у више од 80 држава, укључујући и Србију, а незванично се обележава и у многим земљама у којима нема статус државног празника? У неким

европским земљама празник рада се поклапа са древним келтским и германским паганским пролећним празницима, који су повезани са култом ватре, рађања и раста усева и добара. После примања хришћанства у Западној Европи ове празнике је заменила Валпургијска ноћ.

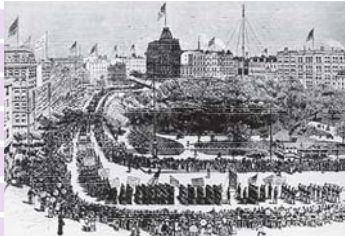

– да је одлуком Првог конгреса Друге интернационале 1889. године Први мај проглашен за заједнички празник свих радника који ће на тај начин

моћи да изразе своје захтеве и класну солидарност? Четири године касније, 1893, протестима у Београду, први пут је обележен Први мај и у Србији.

– да се у Хитлеровој Немачкој Први мај славио још од 1933. године? Чим су дошли на власт, немачки национал-социјалисти прогласили су Први мај „Даном националног рада“ и државним празником, и објавили да ће све прославе организовати влада. Са тим се наставило до краја Трећег рајха.

– да се у САД дан радника не обележава 1. маја, већ првог понедељка у септембру? На предлог машинског радника Метјуа Мегвајера овај дан је још 1894. постао федерални празник у САД, насупрот Првом мају, из страха да би се 1. маја могли окупити комунистички, синдикални и анархистички покрети који би обележавали чувени чикашки окршај из 1886. године.

Лековите мисли (о раду)

Окренуо сам се раду. Нигде никога.

Пребацио је своју норму на послу. На свог помоћника!

Веома је вредан. Ради од 14 до 20... минута!

Могу да живим у Србији само од свог посла. Лоше.

Пошто раднику сви дају само мрвице, вероватно ће ускоро пропевати.

Апетити су нам џиновски, а радимо као лилипутанци!

Прво је отворио радњу, а онда је „израдио“ државу.

Речи су му ефикасне. Кад би му и рад био такав!

Душан Старчевић

Брана Николит

Духовно чегртање

Највећи подухват будала је што су навели паметне да попуштају.

Данас је овако, и нико вам не брани да верујете у боље сутра.

Задатак афоризма је да саопшти оно што се прича.

Све је текло добро, док кап није прелила чашу.

Просечан људски век је за нас далека будућност.

До суза је узбудљиво само сецкање лука.

Вукосава Денчић

Драгош Јовановић Фер

Доскоци

Није лако дежурном непријатељу. Мора стално да буде у приправности.

Код нас је демократија доживела пораз већ у квалификацијама.

Следили смо њихов пут, све док нисмо залутали.

Лако је код нас постати доушник. Није српски ћутати.

Код нас је лакше укључити телевизор него мозак.

Креатори наше судбине стално нам узимају меру.

Знам ја како се чува глава, само не знам где ми је.

Раде Ђерговић